

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Vad innebär egentligen en likvärdig utbildning i förskolan?

- Uppfattningar om fenomenet likvärdig utbildning utifrån sex olika aktörer inom den lokala styrningskedjan.

Namn: Sara Holmberg & Izabella Fernkvist
Program: Förskolläraryrket

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Kurs: LÖXA2G
Nivå: Grundnivå
Termin/år: VT 2023
Handledare: Johanna Andersson
Examinator: Johannes Lunneblad

Nyckelord: Likvärdig utbildning, Förskola, Systematiskt kvalitetsarbete, Inkludering, Relationer, Resurser, Särskilt stöd, Läroplan, Skollagen, Uppfattningar, Lokala styrningskedja, Fenomenografi

Abstract

Denna studie har i syfte att undersöka fenomenet likvärdig utbildning och vad sex olika aktörer inom förskolans lokala styrningskedja har för uppfattningar om dess innebörd och hur det förverkligas i praktiken samt vilka faktorer som anses viktiga. Alla aktörer i den lokala styrningskedjan har en stor påverkan på förskolan och därmed vill vår studie ta reda på hur dessa samarbetar och hur de arbetar för att uppnå en likvärdig utbildning inom en och samma kommun. De aktörer som är relevanta att intervjua för denna undersökning är en barnskötare, en förskollärare, en specialpedagog, en rektor, en verksamhetsutvecklare och en politiker. Genom att fånga flera parterers synpunkter grundar sig studien på den kvalitativa ansatsen med fenomenografi som teoretisk utgångspunkt.

Alla har olika uppfattningar om vad som krävs och hur man tar reda på om ens verksamhet är likvärdig eller inte, där de olika aktörerna visade på en stor variation men även vissa likheter. Genom att granska befintlig forskning framkom det många delar inom likvärdighet som man behöver ta i beaktande. Förutom relationen till barnen måste man också ha med behovet av särskilt stöd, det systematiska kvalitetsarbetet, budgeten och att arbeta med inkludering där allt är betydande för resultatet. I resultatet blir det tydligt att den stora variationen i uppfattningar får effekter och olika aktörer får svårt att genomföra sina uppdrag när det är så otydligt. Denna variation blir därmed systematisk och innebär att ju längre ifrån verksamheten man är, desto positivare syn har man på att en likvärdig utbildning uppnås. Medan de som är i verksamheterna anser att de inte uppnår en likvärdig utbildning eftersom de inte har rätt förutsättningar. Detta skapar osäkerhet som i längden blir svårt för de olika aktörerna i den lokala styrningskedjan att fullt ut genomföra uppdraget när ingen part riktigt vet vad man ska förhålla sig till.

Förord

Vi har upplevt att alla har sin definition på vad en likvärdig utbildning egentligen innebär inom förskolan där stora skillnader finns, vilket fångade vårt intresse och var ett centralt ämne som vi ville lyfta fram. Vi vill främst tacka de sex aktörerna som ställt upp på våra intervjuer och delat med sig av sina uppfattningar om fenomenet likvärdig utbildning. Vi vill även tacka vår handledare som har stötta oss under processens gång.

Tack för att ni alla gjorde arbetet möjligt!

FÖRORD	2
1 INLEDNING	5
1.1 SYFTE	6
1.2 FRÅGESTÄLLNINGAR	6
2 TIDIGARE FORSKNING	6
2.1 FENOMENET LIKVÄRDIGHET	7
2.2 RELATION I MÖTET MED BARNEN	7
2.3 RESURSER	8
2.4 SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE	9
2.5 SÄRSKILT STÖD	11
2.6 INKLUDERING	12
2.6.1 <i>Sammanfattning av tidigare forskning</i>	13
3 TEORETISK UTGÅNGSPUNKT	13
4 METOD OCH GENOMFÖRANDE	14
4.1 METODOLOGISKA VAL	14
4.1.1 <i>Val av aktörer i förskolans lokala styrningskedja</i>	15
4.1.2 <i>Bearbetning av intervjumaterialet</i>	16
4.1.3 <i>Analysmetod</i>	17
4.1.4 <i>Studiens etiska överväganden</i>	17
4.2 METODDISKUSSION	17
4.2.1 <i>Studiens generaliserbarhet, validitet och reliabilitet</i>	18
5 RESULTAT	18
5.1 AKTÖRERS UPPFATTNINGAR OM FENOMENET LIKVÄRDIG UTBILDNING	18
5.2 LYCKAS DE UPPNÅ EN LIKVÄRDIG UTBILDNING	20
5.3 VILKA FAKTORER BEHÖVS FÖR ATT NÅ EN LIKVÄRDIG UTBILDNING	22
5.4 VEMS ANSVAR ÄR DET ATT SÄKERSTÄLLA EN LIKVÄRDIG UTBILDNING	24
5.5 AKTÖRERNAS SAMARBETE	25
5.6 SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE	26
5.7 SÄRSKILT STÖD OCH RESURS I FÖRSKOLAN	28
5.8 BUDGET I FÖRSKOLAN	30
5.9 ORGANISATION I FÖRHÅLLANDE TILL KOMPETENS	32
5.9.1 <i>Sammanfattning av resultatet</i>	33
6 DISKUSSION	34
6.1 RESULTATDISKUSSION	34
6.1.1 <i>Vilka uppfattningar har aktörerna i förskolans lokala styrningskedja om fenomenet likvärdig utbildning och hur utförs det praktiskt?</i>	34
6.1.2 <i>Vilka faktorer uppfattar aktörerna som avgörande för att uppnå en likvärdig utbildning?</i>	36
7 STUDIENS SLUTSATS	38
8 STUDIENS RELEVANS FÖR FÖRSKOLLÄRARENS YRKESUTÖVNING SAMT DIDAKTISKA IMPLIKATIONER	39
9 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING	39
10 REFERENSLISTA	41
11 BILAGA A	46
11.1 MEJL TILL AKTÖRER	46
12 BILAGA B	47
12.1 INTERVJUFRÅGOR TILL PERSON 1	47
12.2 INTERVJUFRÅGOR TILL PERSON 2	47

12.3	INTERVJUFRÅGOR TILL PERSON 3	48
12.4	INTERVJUFRÅGOR TILL PERSON 4	48
12.5	INTERVJUFRÅGOR TILL PERSON 5	48
12.6	INTERVJUFRÅGOR TILL PERSON 6	49

1 Inledning

Denna studie handlar om att få en djupare förståelse om vad en likvärdig utbildning i förskolan innebär utifrån olika aktörers uppfattningar inom förskolans lokala styrningskedja. Studien studerar innebörden av formuleringarna som står i Skollagen (SFS 2010:800) 1 kap. 9 § att oavsett vart man bor i landet ska barnen ges en likvärdig utbildning. Denna definition finns även med i "Läroplanen för förskolan" (Lpfö18, 2018), men då läroplanen enbart handlar om att förskolan ska erbjuda och ge barnen möjligheter utan måsten, kan det bli svårt att förhålla sig till detta och veta om man är på rätt väg eller inte. Studien vill få en inblick i om teorin stämmer överens med hur man praktiskt går till väga för att barnen ska erbjudas en likvärdig utbildning. Vetenskapsrådet (2015) skriver om att varje förskola ska erbjuda alla barn en likvärdig utbildning oavsett vart i landet man bor eftersom det främjar barnens livslånga lärande.

Ringarp och Nihlfors (2022) skriver att man började tänka på att skapa en likvärdig utbildning i Sverige under 1990-talet eftersom det skedde en urbanisering och industrialisering som gjorde att man behövde höja kraven inom utbildningssektorn. I och med detta ville man utbilda personalen i en större utsträckning så att kompetensen ökade och det var då den första utbildningsplanen kom i kraft. Att skapa en likvärdig utbildning inom landet var därmed ett stort politiskt beslut. Ringarp och Nihlfors (2022) menar på att det finns fyra aspekter som staten använder sig av för att styra skolväsendet där den första är juridik. Juridiken innefattas bland annat av skollagen och förordningar medan den andra, ideologin, innebär att förskolan styrs av läroplaner samt allmänna råd. Den tredje handlar om den ekonomiska fördelningen av resurser till kommunerna som sedan ska avsättas och fördelas till barnens utbildning. Den fjärde aspekten handlar om uppföljning och kontroll där man undersöker hur och om läroplanen samt skollagen efterlevs i praktiken.

I takt med att kraven på den svenska utbildningen ständigt utvecklas och förändras sker därmed nya tolkningar och uppfattningar kring utbildningens ändamål i förskolan. Ringarp och Nihlfors (2022) tar upp att det har gjorts en rapport kring möjligheterna att ansöka om ekonomiskt stöd till sina verksamheter vilket visade att huvudmännen av olika anledningar inte söker. Dels på grund av att huvudmännen saknar tid och förutsättningar till att göra själva ansökan om bidraget. En annan anledning till att ansökningarna inte sker är att vissa huvudmän menar att pengarna inte skulle göra någon nytta för att uppnå en likvärdig utbildning.

Skolinspektionen (2016) förklarar att det är huvudmännen som har ansvaret att förbättra kvaliteten på förskolorna så att en likvärdig utbildning säkerställs. Saken av bra verktyg för att bedöma hur resursfördelningen mellan förskolor fördelats ut har skapat en osäkerhet om hur utfallet i praktiken blir. För att lösa problematiken behövs strategier som säkerställer att resursfördelningen mellan förskolorna ger ett förbättrat resultat. Huvudmännen menar att de inte vet på vilka grunder resurserna ska fördelas samt att uppföljningar om resurserna har påverkat verksamheten, inte görs (Skolinspektionen, 2016). Att fördela resurserna på ett likvärdigt sätt är även något som Adebunmi Y och Keshni (2022) anser har betydelse för resultatet av den likvärdiga utbildningen och dess kvalitet och menar på att det är regeringen eller regionen som bör fokusera på att hitta relevanta och bra verktyg så att hjälpmedlen hamnar rätt.

Vetenskapsrådet (2015) menar på att likvärdighet är ett begrepp som saknar definition trots att det är ett ord som ofta används och intresserar många. Varför många tycker att likvärdighet är intresseväckande kan vara för att man vill veta mer om hur ett barns lärandeprocess påverkas av sin barndom och uppväxt med tanke på den mångfalden och sociala ojämlikheter som finns idag. Fenomenet likvärdighet är viktigt att undersöka och förtydliga eftersom det saknas kunskaper inom området och hur man ska förmedla och hantera detta inom skolväsendets olika nivåer. I och med otydligheten som finns kan det vara svårt för en huvudman eller rektor att granska om barnen ges en likvärdig utbildning eftersom uppföljning och kontroll av de fördelade resurserna inte görs (Vetenskapsrådet, 2015). En annan stor aspekt handlar om att förskollärarna behöver skapa goda relationer med alla barn där Rädda Barnen (2015) menar att barngruppens storlek har en stor betydelse för likvärdigheten.

Utifrån bristen på kunskap och saknad definition på fenomenet likvärdighet kommer denna studie att undersöka vad en barnskötare, en förskollärare, en specialpedagog, en rektor, en verksamhetsutvecklare och en politiker har för uppfattningar om vad en likvärdig utbildning egentligen innebär i förskolan. Dessa sex olika aktörer med olika roller inom den lokala styrningskedjan kommer att besvara undersökningens frågeställningar om hur de arbetar för att nå en likvärdighet men också vilka faktorer de tror gynnar en likvärdig utbildning. Uppfattningarna kommer vara studiens resultat där intervjupersonernas uppfattningar kommer sättas i variation till varandra men också till studiens tidigare forskning. Aktörerna har valts ut på grund av att alla har erfarenheter och kvalifikationer för att kunna dela med sig av sina uppfattningar och ge svar på studiens syfte. Avslutningsvis kommer undersökningen få reda på vad dessa sex aktörer uppfattar vad likvärdighet innebär men också vad som påverkar att man når eller inte når en likvärdig utbildning.

1.1 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka vilka uppfattningar en barnskötare, en förskollärare, en specialpedagog, en rektor, en verksamhetsutvecklare och en politiker har om fenomenet likvärdig utbildning. Genom dessa sex olika aktörer inom förskolans lokala styrningskedja vill studien undersöka hur de praktiskt organiserar verksamheten och vilka faktorer de ser som avgörande för att uppnå en likvärdig utbildning.

1.2 Frågeställningar

- Vilka uppfattningar har de sex olika aktörerna i förskolans lokala styrningskedja om fenomenet likvärdig utbildning och hur utförs det praktiskt?
- Vilka faktorer uppfattar de sex olika aktörerna som avgörande för att uppnå en likvärdig utbildning?

2 Tidigare forskning

Nedan kommer det att lyftas fram flera forskares synpunkter på vad som kan bidra till att man inte uppnår en likvärdig utbildning men också vilka strategier som behövs för att man ska uppnå det. Vilka perspektiv är viktiga att ha med sig och hur ska man egentligen tolka läroplanens mål i förskolan om att erbjuda barnen möjligheter vilket är frågeställningar som tas upp samt hur det blir synligt i det systematiska kvalitetsarbetet för att önskad utveckling

ska kunna uppnås. Eftersom fenomenet inte har en tydlig definition så har forskarna olika definitioner och uppfattningar om hur likvärdig utbildning tolkas.

2.1 Fenomenet likvärdighet

Garvis och Lunneblad (2018) knyter ihop fenomenet likvärdighet med begreppet kvalitet. Att förskolan har en bra kvalitet är viktigt för det är då barns olikheter möts och kan tillgodoses. Att utgå från ett individperspektiv gör att man ser förskolan och verksamheten som en helhet där barnens behov och olikheter blir ett resultat på likvärdigheten, för om man inte utgår från varje individ så får barnen inte en likvärdig utbildning. Kvalitén på förskolan är i sin tur kopplad till hur relationerna mellan pedagogerna och vårdnadshavarna ser ut på förskolan, hur mycket vårdnadshavarna är involverade i verksamheten och ges möjlighet till delaktighet och inkludering (Garvis & Lunneblad, 2018). Relationerna mellan pedagog och vårdnadshavare är viktiga för att uppnå en god kvalitet, skriver Adebunmi Y och Keshni (2022). Att ha en trygg relation med vårdnadshavarna innebär också att pedagogerna får reda på varje barns behov, det handlar om att samarbeta för att komma fram till vad barnets bästa är och vad som behövs för att uppnå det.

Garvis och Lunneblad (2018) ser likvärdighet som ett nyckelbegrepp inom utbildningen men att det kan vara svårt att uppnå en likvärdig utbildning inom förskolan då begreppet inte mäts genom mål, det finns därmed inget resultat på om eller hur det efterlevs. Därför behöver man tydliggöra definitionen om vad en likvärdig förskola innebär. Carlbaum (2016) förklarar att likvärdighet ska innebära en lika tillgång av utvecklingsmöjligheter för varje barn när det kommer till lärandet, där varken individen eller gruppen ska exkluderas. Likvärdighet förknippas ofta ihop med jämlikhet, men Carlbaum (2016) hävdar att man inte kan göra det eftersom likvärdighet är mer individbaserat och att utbildningen blir likvärdig först när man utgår från individens behov och olikheter, jämlikhet handlar mer om att alla resurser ska fördelas lika. Därför, om önskan är att en likvärdig utbildning ska erbjudas kan inte alla resurser fördelas lika då alla barn är olika och kräver olika redskap (Carlbaum, 2016).

2.2 Relation i mötet med barnen

Enligt Vetenskapsrådet (2015) menar man att om barnen inte erbjuds en likvärdig inläring riskerar detta att förstärka segregationen och den sociala ojämlikheten. Vad som menas med begreppet likvärdig utbildning är inte att alla barn runt om i Sverige ska få likadana upplevelser i verksamheterna utan se till att alla barns olikheter ska tillgodoses i förskolans verksamhet så att de ges samma förutsättningar att skapa sin framtid. I Lpfö18 (2018) står det att i och med att utbildningen inte kan vara samma överallt kan budgeten inte fördelas lika. Detta menar Vetenskapsrådet (2015) kan vara missvisande eller svårt att efterfölja då begreppet likvärdighet är brett och eftersom att alla personer definierar det olika. En likvärdig utbildning bygger på förskolepersonalens förhållningssätt gentemot barnen och därmed kan relationernas kvalitet skilja sig åt mellan förskollärarna. Garvis och Lunneblad (2018) belyser vidare att utbildad förskolepersonal behöver ha möjlighet att umgås med alla barn på förskolan på ett pedagogiskt plan för att säkerställa att relationerna mellan pedagog och barn blir tillitsfulla.

Sheridan och Pramling Samuelsson (2013) skriver att förskolan är den första skolformen barnen får möta i sitt livslånga lärande där man som pedagog ska lägga en bra grund inför framtiden. Barnen ska få möta en verksamhet som har sina rötter i demokratiska värderingar

där barnen ska få ta del av en verksamhet som både är trygg och erbjuder en rik lärandemiljö. För att förskolan ska kunna erbjuda barnen en god utveckling, lärande och omsorg, gäller det som pedagog att följa läroplanen för det är först då man kan få en verksamhet med hög kvalitet. Om förskolan anses ha hög kvalitet eller inte beror på hur man bland annat använder det pedagogiska materialet, vad man har för barnsyn, vilka strategier man använder sig av men också utvärderingen man gör via sin dokumentation. Alla dessa delar tillsammans bidrar till en verksamhet med god kvalitet och det är när man ser dessa aspekter som separata delar som kvaliteten sjunker. Sheridan och Pramling Samuelsson (2013) fortsätter med att de sociala mötena mellan pedagog och barn är nödvändiga för att kunna nå en hög kvalitet men också att se till att barnen får vara delaktiga. En aspekt som är av stor betydelse är att vara närvarande på avdelningen och inte känna att man bevakar eller övervakar vad som händer eftersom det leder till att kvaliteten minskar, skriver Sheridan och Pramling Samuelsson (2013).

2.3 Resurser

I Skollagen (SFS 2010:800) 2 kap. 10 § står det att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens olika förutsättningar och behov. Vilket Garvis och Lunneblad (2019) menar är en juridisk plikt när det kommer till uppdelningen av hjälpmedlen där förskolornas ekonomiska resurser ändras från år till år vilket leder till att verksamheten måste anpassas eller till och med omorganiseras, vilket kan påverka kvalitén.

Lundqvist m.fl. (2016) skriver också att det finns en obalans i uppdelningen av resurser mellan förskolorna vilket skapar en orättvisa mellan verksamheterna om vilka som har tillgång till stöd och hjälpmedlen och vilka som inte har lika stora tillgångar till dessa resurser. Palla och Vallberg Roth (2022) skriver att när det kommer till stöd i förskolan visas stora brister inom jämställdhet och utdelning av resurser. För att en förskola ska anses vara likvärdig menar Adebunmi Y och Keshni (2022) att kvalitetsnivån måste höjas vilket kräver tillgångar till goda resurser men att det bör finnas bättre strategier för att säkerställa att förskolans utbildningsresurser bidrar till en hög kvalitet. Adebunmi Y och Keshni (2022) menar att kvalitén på förskolorna påverkas genom närvaron av olika struktur- och processkvalitetsinsatser som innefattar bland annat antal barn, förhållandet mellan barn och pedagog, personalens utbildning, resurser och ekonomisk förvaltning. För att tillgodose alla barns utveckling och lärande måste pedagogerna få de resurser som behövs för att verksamheten ska kunna utvecklas.

Garvis och Lunneblad (2018) skriver om att förskolans personal har stor betydelse när de kommer till kunskaper om barnen utveckling, lärande och omsorg och lyfter att det är 40% av personalen i Sveriges förskolor som har en förskolläraryr utbildning och att flertalet har en barnskötaryr utbildning. Däremot ökar antalet obehöriga personer som inte har någon utbildning i förskolorna, vilket innebär att det i praktiken är svårt att uppnå en pedagogisk kvalitet. Varför obehörig personal har ökat beror på att barngruppernas storlek ökar, men även att flera förskollärare går i pension. Garvis och Lunneblad (2018) menar på att detta leder till en brist på kvalitet i Sveriges förskolor där avsaknaden av kompetens gör att barnen inte får möta personal med rätt kompetens som medvetet arbetar med att öka deras utveckling, lärande och omsorg.

2.4 Systematiskt kvalitetsarbete

Elfström (2013) skriver om förskolans historia där staten under 1960 till slutet av 1970 talet styrde den offentliga sektorn och gjorde stora förändringar i form av lagar men också hur förskolan skulle styras politiskt. Man hade riktlinjer för hur stora barngrupperna skulle vara och vad personalen skulle ha för utbildning. Alla förändringar som gjordes inom förskolans värld skulle vara en garanti för likvärdighet som skulle kontrolleras av förvaltningen och tjänstemännen som hade ansvaret. Slutet av 1970-talet skriver Elfström (2013) att kommunerna ville ha inflytande över förskolorna eftersom kommunerna växte och de fick därmed en större roll. Under denna period fick de ta över ansvaret där en av anledningarna till beslutet var för att folket tyckte att staten styrde för mycket över samhället. När detta trädde i kraft påbörjades en decentralisering som innebar att staten gav kommunerna mer makt och statens regelverk försvann, därav fick kommunerna nu stå för kvaliteten i förskolorna. Förskolorna växte alltmer och man byggde många nya förskolor vilket gjorde att staten ville skriva fram en pedagogisk programtext som skulle innehålla förskolans uppdrag. Detta kallas för decentraliseringens paradox som Elfström (2013) skriver om och som handlar om att staten ändå har makten trots att kommunerna fick mer ansvar. Staten styr utbildningen där kommunerna utifrån framskrivningar i läroplanen ska genomföra uppdraget utifrån deras synpunkter om vad man vill skapa för samhällsmedborgare. Därför är detta decentraliseringens paradox, eftersom staten inte har lämnat ifrån sig makten helt.

I och med en tydligare målstyrning i läroplanen skriver Elfström (2013) att det uppkom frågor om hur utvärderingen ska gå till väga för att se om verksamheten når den kvalitet som man vill skapa. För att kunna utvärdera ett mål måste det finnas ett facit på vad man vill att det ska resultera i annars kan man inte granska om alla kommuner i Sverige har likvärdiga förskolor. Kommunerna fick på 1990 talet och i början på 2000 talet ansvaret för skolan och förskolans kvalitetssäkring och utvärdering som innebar ett nytt sätt att styra eftersom utvärderingen visar på vad man i praktiken behöver arbeta vidare med.

Elfström (2013) skriver att den pedagogiska planeringen man genomför i sin verksamhet ska utgå från de utvärderingar man tidigare gjort. Därmed ska man som förskollärare tillsammans med övrig personal iaktta, observera och dokumentera verksamheten, för att kunna använda det i sin utvärdering och reflektera för att kunna utveckla sin verksamhet. Denna utvärdering ska sedan skickas vidare till kommunen för att de ska kunna ta del av förskolornas utveckling och stötta en verksamhet som de anser inte går i linje med läroplanen. Förskolan fick sin första läroplan 1998 där det inte fanns mål som man skulle uppnå som i skolan, utan endast strävansmål vilket gör det svårt att få ett tydligt resultat på sin verksamhet när man inte har några fasta regler utan enbart riktlinjer. Elfström (2013) lyfter upp att det är huvudmannens uppgift att se till att förskolorna uppnår en god kvalitet och att alla förskolor i Sverige är likvärdiga. Detta undersöker man genom ett resursfördelningssystem som Elfström (2013) beskriver där man tar i beaktande att vissa förskolor kan behöva mer resurser än andra för att kunna utföra sitt uppdrag. Förskolans uppgift är att skapa en verksamhet som bidrar till alla barns utveckling och lärande och detta kan man ta reda på genom sitt resultat från utvärdering av det systematiska kvalitetsarbetet.

Sundström m.fl. (2021) skriver att med den nya läroplanen som fastställdes 2018 blev det ännu mer fokus på de teoretiska ämnena, men strävansmålen är fortfarande kvar men det finns ett stort tolkningsföreträde om hur det omvandlas i praktiken tillsammans med barnen. Förskolepersonalen ska följa läroplanen och översätta det som står till praktiken, därmed kan

det bli väldigt olika i hur man arbetar med de olika ämnena. Därför är det rektorns ansvar att hela tiden undersöka så att man på avdelningen arbetar och följer läroplanen. Kommunerna ger rektorerna ansvaret att förverkliga den nya läroplanen med dess omskrivningar av arbetsuppgifter där Sundström m.fl. (2021) framför att även rektorerna tycker olika i hur man ska översätta. Sundström m.fl. (2021) menar också att rektorer och förskollärare har olika tankar kring formuleringen om vad en förskollärare ska göra. Rektorn ansåg att det är förskollärarna som ska ta det stora ansvaret över verksamheten och leda arbetslaget i enlighet med den nya läroplanen, medan förskollärarna inte ser sig själva som ledare (Sundström m.fl., 2021). I flera kommuner ansåg man att det inte behövde kompletteras med några övriga riktlinjer för vad som förväntades av en förskollärare eller barnskötare eftersom man tyckte att läroplanen redan var så tydlig i sin utformning om vad man ska ha för arbetsuppgifter. Däremot lyfter Sundström m.fl. (2021) att det är en fjärdedel av Sveriges kommuner som gjort ännu tydligare riktlinjer för respektive yrkesgrupp om hur man ska fördela arbetet. Varför förskollärarna inte ser sig själva som ledare av sitt arbetslag är för att man alltid har delat på arbetsuppgifterna inom hela arbetslaget oavsett utbildning. Sundström m.fl. (2021) menar därför att rektorerna bör få ytterligare kompetens och handledning i hur man ska tolka och uppfatta läroplanen men även mer kunskap för att utbildningen ska fungera på bästa sätt när det kommer till barns lärande, utveckling och omsorg samt hur arbetsuppgifter ska fördelas för att förskolorna ska kunna bli likvärdiga.

Sundström m.fl. (2021) tar upp att läroplanen inte bara är tolkningsbar för förskolepersonal och rektorer, utan även av tjänstemännen i kommunen. När man tolkar något gör man det utifrån sin egna uppfattning och erfarenhet vilket gör att man kan gå miste om saker när man inte har en samsyn kring de olika begreppen eller dess innebörd. Därmed kan tjänstemän, när de ska översätta och tolka, missa något ord eller mening som ändrar förståelsen för exempelvis kraven för resurs eller vad förskolan behöver för olika förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag (Sundström m.fl., 2021).

Löfgren (2017) menar att i takt med samhällets förändringar och krav har även förskolläraryrket utvecklats där ansvaret på dokumentation har blivit en stor och betydelsefull del i förskolans uppdrag. Eftersom samhällets krav har ökat på förskolans dokumentation finns det kvalitetsgranskningar som undersöker hur en förskolas kvalitet är genom kontroller, och ger därmed en möjlighet att få syn på vad som behövs förbättras i verksamheten. Dock är ordet kvalitet i samband med det systematiska kvalitetsarbetet som Lee-Hammond och Bjervås (2021) beskriver det som svårbedömt, då ordet inte har en specifik beteckning utan kan tolkas utifrån vad som utgör ett bra samhälle. Löfgren (2017) menar att dokumentationen inte bara fungerar som en kvalitetsgranskning på förskolan av lokala och centrala myndigheter utan blir även som ett skyltfönster för vårdnadshavare att välja just den förskolan. Med andra ord används dokumentationen som en mall vid det systematiska kvalitetsarbetet där kvalitén mäts och utvecklas men också som ett sätt att marknadsföra sin förskola, menar Löfgren (2017).

Löfgren (2017) lyfter också fram kunskapsbristen i samband med de ökade kraven på dokumentation av förskollärarna då det finns oklarheter i vad och hur mycket som ska dokumenteras. Lee-Hammond och Bjervås (2021) menar att det finns en risk med dokumentation som i stället kan leda till ett sätt för pedagogerna att kontrollera barnen, där de vuxna dominerar. I samband med dokumentationen är de etiska överväganden en central del som kan skapa osäkerhet i utförandet men också att förskollärarna känner sig ständigt granskade utifrån olika kriterier. Kriterierna för att en förskola har en god kvalitet handlar om att uppfylla och eftersträva de mål som står i Lpfö18 (2018), vilket skiljer sig åt då

förskollärarna tolkar målen om att ge barnen möjligheter på olika sätt vilket gör att resultatet kan se olika ut mellan verksamheter. Löfgren (2017) menar att det inte finns något rätt eller fel svar på hur målen i läroplanen ska tolkas eller prioriteras utifrån dokumentation, vilket därför utspelar sig på olika sätt beroende på sammanhang.

Löfgren (2017) förklarar vidare att varför svenska förskolor har fått större och hårdare krav för att dokumentera i samband med det systematiska kvalitetsarbetet har att göra med en utbildningsprocess i förskolorna. Detta innebär att man ska förbereda barn inför skolan genom att genomföra pedagogiska undervisningar tillsammans med barnen. Eftersom skolan har fått ökade krav behöver barnen vara mer förberedda innan de kommer till skolan, vilket gör att förskolan måste erbjuda barnen lärorika undervisningar. Detta gör att ett ökat fokus på lärande och utveckling sker redan i förskolan vilket gör att förskolebarnen mer och mer efterliknar skolelever. Lee-Hammond och Bjervås (2021) skriver att i samband med det ökade kravet på att förbereda barnen inför skolstart har också tester för enskilda barns språkliga, matematiska och naturvetenskapliga förmågor ökat, men där resultatet fortfarande inte ska utvärdera barnens kunskaper. Löfgren (2017) menar därför att det blir svårt att dokumentera utfallet eftersom dokumentationen ska utvärdera undervisningen och inte bedömning av individen och dess lärande. Vilket även Lpfö18 (2018) skriver där dokumentationen är till för att utvärdera verksamheten och inte det enskilda barnet.

2.5 Särskilt stöd

Lundqvist m.fl. (2015) betonar att förskolan i Sverige är decentraliserad, vilket innebär att den nationella policyn ger kommunen och förskolan ett stort utrymme att tolka fritt i hur man ska organisera sin verksamhet där utbildning och omsorg för alla barn ska säkerställas. Detta innebär att alla barn oavsett särskilt stöd eller inte ska ha tillgång till en förskola där hjälp och resurser erbjuds efter individens behov. Lundqvist m.fl. (2015) benämner att inom förskolan finns det barn i behov av särskilt stöd som innebär att dessa barn har särskilda utbildningsbehov. Särskilt stöd innefattar många olika aspekter där barn har olika kompetensnivåer och behov av stöd men med hjälp av ytterligare sakkunskap som kopplas in kan man tillgodose dessa behov (Lundqvist m.fl., 2015).

Palla (2020) skriver att alla barn ska ha rätt till stöd och få utmanas inom förskolan utifrån sina individuella kompetenser. Men ibland när den allmänna pedagogiska kompetensen inte räcker till kan en specialpedagog behöva kopplas in i teamet, vilket utvecklar den pedagogiska verksamheten. Men att få en specialpedagog kopplat till teamet beskriver Palla (2020) som svårt eftersom den oftast inte kommer innan något barn har fått en diagnos eller att ett barn har funktionshinder eller andra utmanande problem. Vilket krockar med argumentet om att alla barn har rätt till stöd, för om barn inte skulle uttrycka fysiskt att hen behöver stöd så är chansen liten att hjälp kopplas in. Palla och Sjögren (2022) menar att det finns en definitionsfråga om vem det är som anses behöva stöd och ~~vem som anses vara i~~ behov av specialundervisning. Här blir frågan hur förskollärarnas syn och uppfattningar på barnets beteende som påverkar vem som är i behov av särskilt stöd eller inte. Palla och Sjögren (2022) menar att det är förskollärarnas tolkningar på barnens beteenden i verksamheten som avgör om stöd ska kopplas in eller inte, vilket innebär att det ser olika ut på varje förskola. Palla och Sjögren (2022) menar därmed att det behöver tydliggöras inom förskolan vad eller vilka som behöver särskilt stöd, vad begreppet innebär samt vem som har ansvaret över att bestämma vilket barn som får stöd. Därmed behövs en gemensam samsyn finnas inom arbetslaget där man tillsammans utvärderar och planerar för individens bästa.

Lundqvist m.fl. (2015) lyfter fram olika former av stöd som kan hjälpa ett barn att få samma förutsättningar som de resterande barnen i barngruppen. Där det första stödet handlar om modifieringar i form av vuxenstöd, specifik utrustning och arbete utifrån barnets preferenser är rätt hjälpmedel. Nästa stöd är inbäddade lärandemöjligheter som innehåller lärandeaktiviteter utifrån ett specifikt mål som exempelvis språkträning. Skulle något barn ha svårigheter med att utvecklas och läras i större konstellationer finns det ett stöd som handlar om en- mot- en där en pedagog stödjer barnets utveckling genom att interagera enskilt och ostört. Det sista stödet som Lundqvist m.fl. (2015) tar upp kallar de för klassrumanpassning som utgår från stöd i interaktion, vilket kan vara uppmuntrande kommentarer eller bekräfta barnets insatser samt stöd vid övergångar.

2.6 Inkludering

Karlsudd (2023) förklarar inkludering som en sammanhållning där alla barn oavsett bakgrund, förmågor eller kompetenser är välkomna och accepterade. Palla och Vallberg Roth (2022) ser inkludering som rätten till utbildning samt förskolan som en plats där alla barns välmående, utveckling och lärande ska tas väl hand om och där alla barn får en chans att utvecklas. Alla barn ska också ha rätt att få stöd och utmanas utifrån varje individs förmåga och behov, för det är först då förskolan anses vara inkluderande. En inkluderande förskola innebär också att alla barn ska känna sig delaktiga i vardagen och därmed kunna leka med sina kompisar och det materialet som finns på verksamheten. Palla och Vallberg Roth (2022) förtydligar att trots att alla barn ska kunna delta under en dag på förskolan exkluderas barn som är i behov av särskilt stöd från barngruppen genom att ha färre lekkamrater och svårt att ta sig in i leken, både inomhus och utomhus. Det gör att dessa barn söker sig till pedagogerna och därmed stärks den relationen men inte relationen mellan barnen som påverkar många sociala färdigheter negativt. Lundqvist m.fl. (2015) lyfter fram inkludering i förskolan som att den har en positiv påverkan på barns sociala och akademiska utveckling, men att barn i behov av särskilt stöd oftast inte får ta del av detta.

Lundqvist m.fl. (2016) skriver att de barn som har särskilda behov går på avdelningar tillsammans med barn som inte behöver det vilket kan påverka delaktigheten och inkluderingen mellan barnen. Eftersom Lpfö18 (2018) inte beskriver i vilken utsträckning stöd till dessa barn ska utformas eller anpassas lämnas därmed ett stort ansvar på pedagogerna och verksamheten att själva utse och forma en förskola som passar alla barn oavsett behov. Lundqvist m.fl. (2016) fortsätter att skriva om förskolans uppdrag som ett tolkningsuppdrag, där förskola och kommun ska utforma en organisation som tar hänsyn till alla barns behov och beteenden. Därför behöver förskolans personal tillsammans hitta strategier för att tillgodose alla barns behov och tolka vad som ska anses som särskilt stöd, för att en samhörighet mellan barnen ska kunna skapas. Lundqvist m.fl. (2015) menar att det som är avgörande för om en förskola anses inkluderande eller inte är tillgången till resurser och stöd till barn med särskilda utbildningsbehov. Eftersom alla barn har rätten till en förskola som är anpassad efter individens behov behövs stödåtgärder för att möjliggöra att dessa barn får de sociala och kognitiva färdigheter som behövs för att underlätta barnens livslånga utveckling och lärande. Karlsudd (2023) förklarar att personalen på förskolor måste arbeta inkluderade tidigt för att värna om ett demokratiskt samhälle där alla ska kunna få känna samhörighet och få känna sig som en i gruppen. En plats där alla barn ska få vara lika delaktiga i förskolans vardag oavsett vilket stöd som behövs för att kunna möjliggöra detta (Karlsudd, 2023).

Karlsudd (2023) beskriver att uppnåendet av en inkluderade förskola är resultatet av personalens attityder, med andra ord är det personalens förhållningssätt som avspeglar och avgör om en förskola anses inkluderad eller inte. Till detta tillkommer också barnsynen, verksamhetens miljö och personalens kunskaper in som avgörande faktorer. En lärares utbildning och kompetens har en stor betydelse för att kunna skapa en inkluderade förskola, eftersom det är förskolläraren som har det stora ansvaret att säkerställa att alla barn får rätt förutsättningar till att aktivt kunna delta i förskolan. Men för att varje barn ska kunna få delta och känna samhörighet beskriver Karlsudd (2023) vikten av att anpassa aktiviteter och lärande utifrån varje individs förutsättningar för att alla barn ska få möjlighet att bli inkluderade. Ginner Hau m.fl. (2022) håller med om detta genom att förtydliga att inkludering handlar om att alla ska få vara med oavsett om det gäller de enskilda barnet eller hela barngruppen, alla ska få möjlighet att känna sig engagerade och delaktiga.

Karlsudd (2023) lyfter även upp samarbetet och kommunikationen med vårdnadshavarna som en viktig punkt för att uppnå en inkluderande förskola eftersom utbytet av informationen mellan dessa parter bidrar till barns utveckling. Det är också genom detta samspel som vårdnadshavarnas förståelse och tillit till förskolan växer och en positiv relation till varandra uppnås. Kommunikationen med vårdnadshavarna kan också öka möjligheterna inom inkludering genom att vara med och påverka, där de kan lämna synpunkter om önskemål eller andra perspektiv. Ginner Hau m.fl. (2022) menar att det är viktigt att ha en god relation till barnens vårdnadshavare där de dagliga dialogerna gör att vårdnadshavarna känner trygghet och delaktighet i förskolan.

2.6.1 Sammanfattning av tidigare forskning

I den tidigare forskningen visar det sig att det är många faktorer som påverkar utfallet av en likvärdig utbildning som vad fenomenet innebär, relation i möte med barnen, resurser, systematiskt kvalitetsarbete, särskilt stöd och inkludering. Den tidigare forskningen lyfter upp att man behöver ta ett individbaserat perspektiv när det kommer till likvärdighet eftersom det är då man ser utifrån varje individ. Eftersom man inte mäter målen i förskolan upplevs det svårt att säkerställa att skapa en likvärdig utbildning då man inte har ett facit. Även att man som pedagog behöver vara närvarande och att förhållningssättet gentemot barnen är centralt för att kunna tillgodose barnens olikheter. Den tidigare forskningen visar också på att det är stora skillnader i hur man fördelar resurser mellan verksamheterna vilket resulterar i hur stor tillgång man har av hjälpmedel som gör att man kan stötta barnen på rätt sätt. Det systematiska kvalitetsarbetet genererar till att verksamheten får syn på sina brister och utvecklingsområden genom dokumentation och att de utifrån detta kan utvecklas. När det kommer till särskilt stöd är det svårt att veta vad det innebär eftersom den tidigare forskningen har kommit fram till att det är förskollärarna på avdelningen som bestämmer om de anser att ett barn behöver stöd. Vilket gör att man både kan missa och felbedöma om barnet är i behov av stöd eller inte och att det är pedagogernas erfarenheter och förhållningssätt gentemot barnen som har betydelse. Barnen ska få vara med om en inkluderande förskolan men det visade sig att barn som är i behov av särskilt stöd exkluderas från barngruppen på grund av att dessa har färre lekkamrater som påverkar de sociala färdigheterna negativt.

3 Teoretisk utgångspunkt

Studiens teoretiska utgångspunkt är fenomenografi, vilket Svensson och Åkerblom (2020) beskriver är ett tillvägagångssätt som används för att ta reda på individers uppfattningar, variationer, tolkningar och förhållningssätt om ett specifikt fenomen. Studien ska undersöka

hur olika aktörer inom förskolans lokala styrningskedja uppfattar vad en likvärdig utbildning innebär och hur det praktiskt går till i förskolan. Här blir det väsentligt att använda sig av fenomenografi som studiens forskningsansats. Eriksson Barajas m.fl. (2013) skriver om första och andra ordningens perspektiv som är två olika utgångspunkter inom fenomenografi. Denna studie har utgått från andra ordningens perspektiv eftersom den handlar om vad personer har för uppfattningar. Utifrån den andra ordningens perspektiv blir de centrala begreppen deras egen uppfattning, variation och fenomen eftersom varje individ får möjlighet att uttrycka sitt perspektiv om hur de definierar fenomenet likvärdig utbildning. Intervjuer är det vanligaste tillvägagångssättet inom fenomenografi där syftet med studien är att få upplysning om flera individers uppfattningar. Eftersom aktörerna har olika positioner inom förskolans lokala styrningskedja kommer detta leda till olika utfall, där de utgår från sina subjektiva tankar om fenomenet och sin verklighet (Svensson & Åkerblom, 2020). Genom att använda denna teoretiska utgångspunkt kommer studiens syfte om hur aktörerna praktiskt går till väga och vilka faktorer som de anser är viktiga för att skapa en likvärdig utbildning att besvaras därmed blir deras uppfattningar centrala.

Med vår forskningsansats kommer sex olika aktörer med varierande roller inom förskolans lokala styrningskedja att intervjuas för att ge studien en bredare bild om fenomenet. Svensson och Åkerblom (2020) förklarar att genom fenomenografi sätts intervjupersonernas tankar och uppfattningar in i situationens kontext, vilket är det resultatet vi vill åt. Utfallet som kommer från intervjun är personernas egna uppfattningar och därför blir den subjektiv och deras egen uppfattning blir utgångspunkten i studiens innehåll där likheter och skillnader kan synliggöras. Inom fenomenografi som är studiens forskningsansats skriver Svensson och Åkerblom (2020) att man vill åt människors variationer och uppfattningar kring ett fenomen som i detta fall är likvärdig utbildning. Vad aktörerna har för uppfattningar behöver inte vara lika med vad majoriteten tycker eller anser vad fenomenet bör ha för betydelse, eftersom det inte finns ett rätt eller fel svar.

4 Metod och genomförande

I detta avsnitt kommer vårt val av metod och genomförandet av intervjuerna att presenteras. Där vi även lyfter fram varför vi valde att utgå från en empirisk kvalitativ studie, vilka överväganden vi gjorde i val av intervjupersoner och hur vi bearbetade empirin efter utförandet av intervjuerna.

4.1 Metodologiska val

Studien utgår från att samla in olika aktörers uppfattningar kring fenomenet likvärdig utbildning genom intervjuer och därför har vi valt att genomföra en empirisk kvalitativ studie. Ahrne & Svensson (2015) skriver att när man gör en kvalitativ studie kommer forskaren närmare intervjupersonerna, vilket ger en direkt kännedom om fenomenet i undersökningen och som anses vara till fördel för studiens resultat. Vårt val av en empirisk kvalitativ studie var på grund av brist på kunskap om vad som menas med en likvärdig utbildning och vad som ingår. Men vi såg också att fenomenet tolkades olika utifrån vem som definierade, därför valdes metoden utifrån en obesvarad fråga där vi hade hopp om att hitta en definition (Svensson & Ahrne, 2015). Eriksson Barajas m.fl. (2013) skriver att i en kvalitativ studie är det människans förståelse och upplevelser som är i fokus där syftet är att få en djupare förståelse kring det fenomen man undersöker. Medan en kvantitativ studie utgår från teorier och principer som är objektiva där en viss distans hålls till det man vill undersöka. Detta

stärker vårt argument att utgå från en kvalitativ studie, eftersom vi vill närma oss individernas uppfattningar och få en ökad förståelse i hur de tänker och analyserar. Kvalitativdata skriver Ahrne och Svensson (2015) bland annat är intervjusamtal, vilket vi har valt att använda oss av för att få olika aktörers uppfattningar kring fenomenet. Då vi vill åt en djupare förståelse utifrån varje intervjupersons tankar och intentioner krävs en kvalitativ undersökning och inte en kvantitativ undersökning då vårt fokus inte är på material eller siffror.

Björndal (2018) skriver att genom att intervjua enskilda personer får man syn på detaljer som bidrar till en bättre förståelse om intervjupersonen samt att man får ta del av personens tankar och upplevelser. Vilket är vårt tillvägagångssätt i studien för att samla in data där vi får ta del av intervjupersonernas tankar och uppfattningar kring fenomenet för att få en djupare förståelse utifrån varje enskild person och ta del av deras perspektiv. Intervjuer är ett samtal där information utbytes mellan de olika parterna och där syftet är att samla in fakta från personen man intervjuar (Björndal, 2018). Men som Björndal (2018) skriver kan samtal i form av en intervju se olika ut, vilket beror på vart intervjun tar plats, vem som intervjuas och hur intervjun utspelar sig som exempelvis via telefon, ansikte mot ansikte eller via zoom-möte. I vår studie hade vi fyra personer som vi intervjuade på plats, ansikte mot ansikte och de andra två intervjuerna hölls via zoom-möte på grund av sjukdom.

Det finns även olika typer av intervjuer där strukturerna ser olika ut och Björndal (2018) skriver om intervjuguide som ett tillvägagångssätt där intervjufrågorna i förväg redan är bestämda. Denna form av intervju har vi använt oss av, genom att i förväg skriva ut vilka frågor utifrån vårt fenomen vi vill ha svar på men att under intervjuens gång kan dessa frågor byta plats, förtydligas och förstärkas med nya uppföljningsfrågor. Björndal (2018) skriver att intervjuguiden är en form av att vara öppen under intervjuens gång med att kunna vara flexibel och byta ut frågor under tiden men också att hålla sig till ramen och ämnet som är bestämt sen innan. Då vi vill ha ett brett och öppet svar på våra frågor men samtidigt hålla oss inom ramen kring vårt ämne och de förbestämda frågorna, har vi valt att utgå från intervjuguiden som ett tillvägagångssätt i våra intervjuer. Vi valde även att ha individuella intervjuer då vi ville ge varje intervjuperson ett öppet och accepterade klimat där personerna skulle känna att deras uppfattningar var det väsentliga. Då vi inte vill att intervjupersonerna skulle påverkas av varandra, vilket kan leda till att deras uppfattningar ändras, tyckte vi att det var viktigt att varje person skulle få känna sig trygg i sina svar utan inblandning av andra åsikter som skulle kunna påverka resultatet.

4.1.1 Val av aktörer i förskolans lokala styrningskedja

Vi har använt oss av ett strategiskt urval som Eriksson Barajas m.fl. (2013) skriver handlar om att man väljer ut de personer som man anser har mycket att säga om det specifika fenomenet som man valt. Vi har därmed intervjuat sex personer med olika roller inom förskolans lokala styrningskedja, en person från varje nivå. De sex personerna som vi bedömde var relevanta till denna undersökning var en utbildad barnskötare, en utbildad förskollärare, en specialpedagog, en rektor, en verksamhetsutvecklare och till sist en politiker i skolnämnden där alla aktörerna är verksamma inom samma kommun. Anledningen till att studien utgår från detta urval är för att Ringarp och Nihlfors (2022) beskriver att den lokala styrkedjan är uppbyggd på bland annat kommunen och tjänstemän. Vilket vi fångar genom att intervjua dessa sex aktörer där vi får med ett så brett perspektiv som möjligt på uppfattningar inom en och samma kommun. Dessa aktörer kommer ge studiens syfte ett svar på om deras uppfattningar skiljer sig åt eller om de har liknande uppfattningar om hur man skapar och går till väga för att få en likvärdig utbildning. Nedan kommer vi förklara varför studien har valt

just dessa sex aktörerna att intervjua och varför deras roller är centrala i undersökningen och hur de kan påverka fenomenet likvärdig utbildning.

Intervjun med förskollärare och en barnskötare ger studien en förståelse om hur en likvärdig utbildning förhåller sig till läroplanen i praktiken och vilka resurser de har tillgång till. Intervjun med en specialpedagog ger studien en ytterligare dimension kring den praktiska aspekten när det kommer till att alla barn ska ges rätt förutsättningar. Intervjun med rektorn ger studien en djupare förståelse i hur resurserna fördelas och vad det finns för avsikt bakom besluten om hur personen styr sin enhet för att den ska bli mer likvärdig. För att nå en ytterligare dimension som leder till ökad förståelse har både en politiker från kommunen och en verksamhetsutvecklare intervjuats, för att synliggöra vilka uppfattningar de anser spelar stor roll för en likvärdig utbildning och hur det ska fungera i praktiken och dess ramar (Ringarp & Nihlfors, 2022). Dessa sex aktörer blir studiens population då vi anser att det är dessa som har erfarenheterna och uppfattningarna som är relevanta för vår undersökning och samtidigt få ett så brett spann som möjligt av hur man inom en och samma kommun ser på fenomenet (Åberg-Bengtsson & Pramling, 2020).

4.1.2 Bearbetning av intervjumaterialet

Björndal (2018) skriver att ljudinspelningar är ett enkelt och högkvalitativt tillvägagångsätt för att samla upp åsikter på när man gör intervjuer. Vi valde att använda oss av ljudinspelningar när vi intervjuerna för att ha möjligheten att lyssna på materialet igen och inte bara förlita oss på anteckningar. Efter intervjuerna transkriberade vi ord för ord vad varje intervjuperson hade sagt. Intervjupersonerna informerades självklart om att vi skulle spela in intervjun och alla sa att det var okej. Alla ljudinspelningar raderades direkt efter att transkriberingen gjorts för att hålla informationen anonym. Genom ljudinspelningar skriver Björndal (2018) att man konserverar material som ger oss möjligheten att lyssna igen och lägga märke till nya saker som man kanske inte lade märke till första gången. Med hjälp av ljudinspelningar kan man även lyssna igenom materialet i lugn och ro, för att analysera och reflektera flera gånger genom att spola fram och tillbaka i ljudfilen. Det ljudinspelade datamaterialet omvandlades sedan till skrift för att kunna hålla innehållet anonymt genom att ta bort rösterna men fortfarande ha kvar svaren så vi kan använda det i vårt resultat. Eriksson-Zetterquist och Ahrne (2015) skriver att transkriberingar kan ske på olika sätt men de lyfter att kombinationen med att skriva ned orden och samtidigt lyssna på ljudfilen från intervjuerna är det bästa, men att det också tar lång tid. Trots det valde vi att själva skriva ned ord för ord från varje intervju, eftersom det var vi som var med på intervjun och har mest förståelse kring ljudfilen. Eriksson-Zetterquist och Ahrne (2015) lyfter även fram att en fördel med att skriva ner sitt material själv är att man bekantar sig med materialet fortare och kan därmed påbörja tolkningsarbetet redan under transkriberingen.

Då vi har intervjuat sex olika aktörer inom den lokala styrningskedjan formulerade vi i förväg ut olika frågor till varje aktör, då vi ville ha specifika frågor utifrån varje individs yrke och position. Dels för att få en djupare förståelse utifrån individen då alla har olika kompetenser och erfarenheter av förskolan men även för att få en djupare inblick i deras yrke som påverkar den likvärdiga utbildningen. Vi hade även några frågor som ställdes till alla där frågorna handlade om yrket, bakgrunden och kompetensen samt en fråga om vad varje aktör hade för uppfattningar om vad en likvärdig utbildning innebär då detta är vårt syfte med undersökningen.

4.1.3 Analysmetod

I studiens framskrivning av resultatet har vi valt att använda huvudrubriker för att kategorisera de olika uppfattningarna och variationerna som framkom i intervjuerna. Detta är något som Svensson & Åkerblom (2020) menar att forskare skriver fram på olika sätt beroende på vad som framkommit om fenomenet och vad som varit det viktigaste. Det viktigaste för oss som utfört studien kring fenomenet likvärdig utbildning har varit att få reda på hur olika aktörer uppfattar fenomenet då vi ansett att det inte funnits en tydlig definition och ville se klarhet i hur de som arbetar i praktiken förhåller sig till detta. Under kategorierna har vi skrivit fram det som varit det principiella för studiens innehåll, alltså det som studien har velat få syn på (Svensson & Åkerblom, 2020). Resultatet är skrivet utifrån citat och sägningar som intervjupersonerna har formulerat och som vävts samman med övriga kommentarer som kommit fram under intervjun (Svensson & Åkerblom, 2020). I sammanfattningen av resultatet har studien skrivit de uppfattningar om fenomenet som både har likheter och där det framkommit variationer, för att synliggöra utfallet för att sedan gå vidare till en diskussion.

4.1.4 Studiens etiska överväganden

I en kvalitativ studie är det väsentligt att använda sig av de fyra etiska kraven som Vetenskapsrådet (2002) lyfter upp som ska göra att de som medverkar har tillit och förtroende till att studien utförs på rätt sätt. Informationskravet handlar om att de personer som valts ut till intervjun är medvetna om syftet med studien och att om de inte längre vill vara med i studien kan när som helst avsluta intervjun samt avbryta deltagandet. Samtyckeskravet innebär att de har gett sitt godkännande till att vara med i undersökningen. Konfidentialitetskravet innebär att man i studien inte ska kunna identifiera personens identitet utan att den ska vara anonym och nyttjandekravet handlar om att materialet från intervjuerna endast får användas till den specifika forskningen. En annan viktig aspekt att tänka på är att få intervjupersonerna att känna sig trygga där alla deras tankar och tolkningar är accepterade och där vi som intervjuare är förstående. Detta har vi försökt att efterleva vid våra intervjuer för att skapa trygga och tillitsfulla intervjuer med alla.

Ett annat etiskt beslut som denna studie har tagit är att inte nämna några namn eller någon form av identifikation på de som medverkat i intervjuerna, utan enbart deras roller. Förutom detta så nämns inte heller valet av kommun eftersom undersökningen i sin helhet ska vara anonym där de etiska övervägandena väger tungt.

4.2 Metoddiskussion

Om studien hade intervjuat andra eller fler aktörer inom förskolans lokala styrningskedja hade resultatet kunnat leda till andra uppfattningar om fenomenet. Detta eftersom uppfattningar är något subjektivt som speglar våra egna erfarenheter och vad vi har för åsikter samt tankar om ett fenomen (Svensson & Åkerblom, 2020). Hade studien även valt en annan kommun att intervju i så hade utfallet av resultatet kunnat se annorlunda ut eftersom alla kommuner ser olika ut.

I utförande av intervjuerna har denna studie använt sig av ljudinspelning som verktyg för att fånga aktörernas uppfattningar. Däremot menar Bjørndal (2018) att det finns en problematik med ljudfiler som är att man endast får med det verbala och inte exempelvis ansiktsuttryck

eller gester som hade kunnat förstärka uppfattningen eller det intervjupersonen ville få sagt. Hade man här valt ett annat tillvägagångssätt hade utfallet också kunnat se annorlunda ut men utefter våra frågeställningar ansåg vi att det inte var relevant att ha med. Förutom intervjuer hade en annan metod som exempelvis observation kunnat ge ett annat resultat för att se hur de praktiskt arbetar med likvärdighet och inte bara utgå från vad de säger att de arbetar med eftersom man inte vet om det stämmer. Intervjuer kan vara känsliga eftersom intervjupersonerna kan ge de svaren som de tror intervjuaren vill ha, därmed skulle en kombination av intervju och observation vara ett alternativ. Men om man skulle kombinera dessa två metoder behöver man vara medveten om att metoderna kan ge olika svar, vara missvisade eller kan sätta personen i fråga i en utlämnande situation. Därför valde vi att förhålla oss till enbart intervjuer i vår studie. Nedan kommer studien att diskuteras och argumenteras utifrån generaliserbarhet, validitet och reliabilitet.

4.2.1 Studiens generaliserbarhet, validitet och reliabilitet

Ahrne och Svensson (2015) menar att det finns kritik till användningen av kvalitativa metoder eftersom det är svårt att generalisera till den större massan. Ett sätt man kan generalisera en kvalitativ studie på är att det man kommer fram till kan andra människor relatera till. Ett annat sätt som kan göra att studien generaliseras är att andra verksamheter känner igen sig i det otydliga fenomenet likvärdig utbildning men även att resultatet i studien kan finnas i andra undersökningsresultat. Oavsett vad för metod som väljs kan man inte säkert veta i vilken utsträckning man kan generalisera och måste därför vara försiktig med att säga att resultatet gäller för fler personer eller verksamheter än de som vi har intervjuat. Om denna studie görs om och intervjuar andra personer kan det leda till ett annat resultat och andra uppfattningar kring fenomenet.

För att få en hög validitet skriver Åberg-Bengtsson och Pramling (2020) att det är viktigt hur man formulerar sina frågor till intervjuerna. En bra strategi för att ta reda på om man skrivit tillräckligt tydliga frågor är att testa dem på flera personer för att se om de tolkar och förstår frågorna på samma sätt som det var tänkt. Efter återkopplingen kan man omformulera frågorna för att höja validiteten. Detta leder till att undersökningen och studien får högre reliabilitet. För genom att ta bort missförstånd och osäkerhet i hur frågorna är formulerade blir det relevantare svar vilket gör studien mer trovärdig (Åberg-Bengtsson & Pramling, 2020). Denna strategi har vi använt oss av när vi formade våra frågor inför intervjuerna där vi med hjälp av flertalet personer fick syn på missförstånd och ledande frågor, som kunde forma intervjupersonens svar. Men genom återkopplingen kunde vi skriva om frågorna för att höja studiens validitet och reliabilitet.

5 Resultat

5.1 Aktörers uppfattningar om fenomenet likvärdig utbildning

En röd tråd mellan de flesta aktörers uppfattningar är att man vill se till varje barns behov för att en likvärdig utbildning ska erhållas vilket är en kontrast till vad politikern uttryckte, som menade att det är vårdnadshavarnas omdöme och nöjdhet som bidrar till en likvärdig utbildning.

Förutom dessa uppfattningar lyfter barnskötaren upp andra perspektiv att se likvärdigheten på som hen anser är viktiga att ha med sig. Barnskötarens viktigaste uppfattning är att man har en bra barnsyn och ett bra samarbete med sitt arbetslag.

Man ska se till varje barn och att man får den grundutbildningen med vad jag arbetar med på min förskola. Vad jag har för syn på barnen. Läroplanen fanns inte när jag började men det är ju fantastiskt att den kommit nu så att man blir klassad som förskola. Ett bra samarbete, kunna vara lyhörd, social, flexibel och se utvecklingen framåt och se varje barn utifrån och kunna samarbeta med sitt arbetslag. [Barnskötaren]

Förskollärarens uppfattning var också att likvärdighet inte betyder att utbildningen ska se likadan ut för alla barn. Här förklarade förskolläraren vidare att detta beror på att barnen har olika behov och att man ska anpassa verksamheten efter de barn man har i sin barngrupp där och då.

Alla barn ska få förutsättning att lyckas, en trygg och rolig vardag, ska inte se likadant ut för alla barn eftersom alla har olika behov, anpassa verksamheten efter de barn man har i gruppen där och då. Tror inte att alla barn kommer få med sig samma saker, de kanske inte har behov att få med sig exakt samma saker eftersom barnen är så olika platser. [Förskolläraren]

Rektorns uppfattning om vad en likvärdig utbildning är liknar förskollärarens där rektorn betonade att likvärdig utbildning inte är samma sak som att alla barn ska få lika, utan barnen ska få de förutsättningarna de behöver. Rektorn uppfattade också att legitimerade förskollärare har en stor betydelse för att nå likvärdighet. Specialpedagogens uppfattning om likvärdighet är att man ska ha kunskaper om barns utveckling och lyfter fram, precis som rektorn gjorde, att universitetsutbildning bör finnas med för att kunna nå likvärdighet.

Man ska ha kunskap kring barns utveckling, framför allt. Så likvärdigt kan ju vara, har man läst inom psykologi kan det ju vara det för om man läst barns utveckling (...) tänker jag på de yngre barnens utveckling (...) Har man inte kunskapen då tycker jag att likvärdigt är att man har kunskap kring barns utveckling. Så jag tänker att någonstans barnskötare funkar ju naturligtvis men det är ju inte likvärdigt för då har man inte ett universitet, så universitet behöver finnas med på något sätt. [Specialpedagogen]

Verksamhetsutvecklaren uppfattade att en likvärdig utbildning är att ge barnen möjligheter utifrån de styrdokument som finns. Verksamhetsutvecklaren uppfattade även att förskolorna har och kan tolka likvärdighetens innebörd olika och förklarar det som problematiskt. Detta gör att man som pedagog har sin egen uppfattning, vilket kan krocka med hur andra definierar likvärdighet som kan gör att barnen hamnar i kläm. Detta gör att barnen får väldigt olika förutsättningar med sig beroende på vilken förskola man väljer som kan spegla vad barnen får med sig till skolan. Detta anser verksamhetsutvecklaren inte får ske, men att det tråkigt nog är så på grund av att det är fritt att tolka.

Det kan se olika ut i hur man går till väga för att göra det, en förutsättning för att göra detta är att förskolan har medvetna och utbildade pedagoger som vet vad de gör. Jag tror att överlag att man tänker att det är ganska fritt för många på förskolan. Vad erbjuds barnen, jag gör det jag tycker är roligt som pedagog.

Med tanke på att vi har strävansmål i förskolan, vi ska erbjuda barnen men att. Tyvärr tror jag att det blir så att, om man inte har tydliga riktlinjer och tydligheter med att då kanske inte barnen blir erbjudna att få kunskap om allt de behöver [Verksamhetsutvecklaren]

Förutom politikens uppfattning om att en förskola är likvärdig när vårdnadshavarna tycker det, fortsätter hen med att förklara att de inte har några kriterier på vad begreppet likvärdighet innebär. Detta leder till att det blir svårt för politikerna att granska när de inte har kommit fram till en gemensam förklaring på fenomenet likvärdig utbildning.

Det tycker jag är lite flummigt faktiskt, det har vi inte heller listat ut. Jag tycker det är rätt svårt faktiskt, för man diskuterar hela tiden samma saker att på en yngrebarnsavdelning ska det bara vara så här många barn för man kan ju organisera det på olika sätt. Man kan ju ha stor grupp och det beror ju på vilken kommun man jobbar i kanske. Det beror ju på hur man får det att funka eller inte. Jag tycker det är svårt att sätta ett kriterium. [Politikern]

Förskolan ska stå för den kompensatoriska biten uppfattar politikern, vilket innebär att förskolan ska stå för det som hemmen inte kan genomföra eller göra där en stor del ligger på att förskolan ska erbjuda en bra verksamhet utifrån läroplanen.

Att man ska kompensera för det som alla hem inte kan genomföra och göra (...) För alla hem ser ju inte likadana ut, alla har inte samma förutsättningar att göra en läxa hemma. Men man kan göra det på olika sätt då naturligtvis men man kan säga att skolan ska stå för det här kompensatoriska, och då är det med det här att man har lagt in det lite mer de sista åren. Så har skolan till uppdrag att, och även förskolan då, att man ska försöka kompensera mer igen, att man lyfter det igen för man har missat det tror jag under ett tjugotal år (...) Och det är ju ett misslyckade, för samhället ska ju ändå vara till för att alla ska kunna ha ett bra lärande. Att alla förskolor ska erbjuda en bra verksamhet eller jobba efter läroplanen och alla skolor ska ge elever att nå målen, att kunna gå ut med godkända betyg. [Politikern]

5.2 Lyckas de uppnå en likvärdig utbildning

Under intervjuerna blev det synligt att de som var närmre verksamheten uppfattade att de inte uppnår en likvärdig utbildning medan de som är högre upp i den lokala styrkedjan hade uppfattningen om att de uppnådde en likvärdig utbildning inom kommunen. Barnskötaren och förskolläraren uppfattade att de inte når en likvärdig utbildning på deras avdelningar eftersom det finns vissa svårigheter. Barnskötarens uppfattning till varför de inte lyckas uppnå en likvärdig utbildning grundar sig i att hen inte har samma kompetens och kunskaper som en utbildad förskollärare. Därmed har inte barnskötaren samma ansvar och uppfattar att om en förskola ska vara likvärdig krävs utbildade förskollärare på plats.

Nej, i och med att det är universitetet förskollärarna har så är det inte det eftersom det inte är samma utbildning. Även skillnaden mellan de äldre förskollärarna som jobbat längre mot de nyexaminerade så ibland kanske man skulle uppdatera sig även om man var förskollärare och jobbat sedan 80-talet eftersom det är mycket nya grejer som kommit. [Barnskötaren]

Medan förskollärarens uppfattning till varför de inte lyckas uppnå en likvärdig utbildning är att de inte har rätt förutsättningar till att lyckas säkerställa en likvärdighet. Lyfter även upp att detta beror mycket på hur många barn i sin barngrupp som behöver extra stöd och därmed kan det variera från termin till termin vilket gör att hen känner sig otillräcklig.

Nej, inte alltid. Försöker vårt bästa men förutsättningarna är ju inte alltid där för att lyckas. Beroende på hur många man är i sin grupp som behöver extra stöd så är de svårt att tillgodose alla behovs exakt där de är, alla får någonting men jag känner inte att de är tillräckligt, jag skulle vilja ge dem hela världen, men man är ju inte mer än tre, tre och en halv som vi är just nu, men de räcker inte alltid till. [Förskolläraren]

Men trots motgångar försöker både förskolläraren och barnskötaren göra sitt bästa för att hinna se och vara med alla barn. Denna komplexitet i förskolans vardag påverkar deras utförande av uppdraget där bristen på rätt förutsättningar gör det svårt att uppnå en likvärdig utbildning, vilket skiljer sig från rektorns uppfattning.

Ja. Hur vi lyckas uppnå är genom certifiering, eftersom det krävs så mycket av oss. Det är en kvalitetssäkring. Vårt SKA-arbete är ju också det som man kan gå tillbaka och säga det är likvärdigt, ett likvärdigt SKA-arbete och det är väldigt tydligt, om man tittar på SKA-arbetet och titta på just vi har sagan som grund, vi har flera lärområden, vi gör pedagogiska planeringar och det ska alla göra för lärområdet, för undervisningen (...) det kan också vara nöjdheten från vårdnadshavare från enkäter eller självskattning. [Rektorn]

Rektorn uppfattar därmed att de lyckas uppnå en likvärdig utbildning genom att förskolan har certifieringar vilket hen anser är en kvalitetssäkring men även genom nöjdhetsenkäter från vårdnadshavare samt deras sätt att arbeta och skriva kring det systematiska kvalitetsarbetet. De personerna som också uppfattade att de lyckades uppnå en likvärdig utbildning var också verksamhetsutvecklaren och politikern. Grunden till politikerns uppfattning är att förskolan blir likvärdig genom vårdnadshavares åsikter som de får reda på genom nöjdhetsenkäter där politikern uppfattade att vårdnadshavarna verkade förhållandevis nöjda.

Nöjdenkäter är ju spännande, de fyller ju i att bara mitt barn är helt och rent och har fått god mat så är dom nöjda. Utan de tänker ju inte så mycket på allt det andra. Även om det kommer sakteligen i dom enkäterna, så svarar faktiskt föräldrar mer och mer att de är glada också för att de pågår mycket lärande och så. (...) Ska man titta efter vad medborgare säger så verkar de ändå förhållandevis nöjda. [Politiker]

Här uppfattar politikern att det har nöjdhetsenkäter men där de mest får in svar om vårdnadshavarnas barns mående och omsorg. Däremot är de få svar om det pedagogiska arbetet och förskolornas utbildning.

Hur får vi vårdnadshavarna delaktiga i utvärdering av våran verksamhet och delaktiga i vårt arbete, vi bjuder in dom på olika sätt. För då blir det en kvalitét för vårdnadshavare, att de vet vad deras barn gör på dagarna. [Verksamhetsutvecklaren]

Att vårdnadshavarna får tillgång och information om hur verksamheten arbetar är viktigt anser verksamhetsutvecklaren eftersom det bidrar till förskolans kvalitet att göra dem delaktiga. Verksamhetsutvecklaren får också insyn i verksamheterna genom att vara med i olika nätverk och diskutera med kollegor runt om i kommunen som ofta var positiva och detta bidrar till uppfattningen om att förskolorna är likvärdiga.

En aktör hade ingen tydlig uppfattning utan svarade både ja och nej och det var specialpedagogen som har en mellanposition i den lokala styrkedjan. Specialpedagogen grundade sin uppfattning i professionens kompetens som hen menar förändrats över tid, och därmed påverkar likvärdigheten i förskolans utbildning.

Både ja och nej. Tycker att den nya specialpedagogutbildningen är mycket mer teori, de har praktik men beroende på vart man läst i landet så har man olika längd på sin VFU. Där kan jag tycka att det är för mycket teori, därför tycker jag det är bra när man läser på halvfart och kan ha kvar sin arbetsplats.
[Specialpedagog]

5.3 Vilka faktorer behövs för att nå en likvärdig utbildning

Förskolläraren uppfattar logistiska tillvägagångssätt som viktiga faktorer för att kunna nå en likvärdig utbildning där en strategi är att inte ha hela barngruppen inne på avdelningen samtidigt som gör att barnen får mer utrymme och får leka i alla rum samt att det minskar antal konflikter. Det stora arbetet som förskolläraren uppfattar som viktigt är att hitta en struktur som fungerar som man kan förhålla sig till och som underlättar för barngruppen. Denna strategiska uppfattning håller även specialpedagogen med om, där det är viktigt att strukturera pedagogernas huvudansvar under sina arbetspass eftersom det förstärker ledarrollen.

Framför allt är det praktiska och det logistiska, vem är vart och schemalägga ansvar och det är den största planeringsbiten för oss just nu, och varit länge, hitta rätt struktur som funkar och som vi kan hålla i. [Förskolläraren]

Vad förskolläraren menar krävs för att förskolorna ska kunna bli likvärdiga är färre barn i grupperna, för att öka personalen på avdelningarna uppfattar förskolläraren inte skulle hjälpa utan färre barn och en större lärartäthet hade underlättat uppdraget.

Färre barn i barngrupperna, framför allt. Jag tror inte på att stoppa in fler personal för det är framför allt det här med att det är många och det märker man när man är 15 barn på tre personal så blir det en helt annan grupp med helt andra förutsättningar med att dela upp oss och hinna möta alla barnen. Så framför allt att minska barngrupperna i alla fall och ha en högre lärartäthet och större kompetens. [Förskolläraren]

Då politiken inte hade några kriterier på hur man uppnår en likvärdig utbildning hade hen ändå några uppfattningar som är viktiga att man tar i beaktande, vilket var vårdnadshavarnas omdöme om sin förskola. Detta betyder att vårdnadshavarna har första ordet i att bestämma om en förskola är likvärdig eller inte.

Och om föräldrarna får det grundläggande så kommer ju lärandet också och dom ser ju det, vilket jag tyckte var lite roligt. Så det kan man ta som ett kriterium iallafall, att man får en föräldrageneration då eller vad jag ska kalla det (...) Att man utgår från vad vårdnadshavarna upplever. [Politikern]

Andra strategier som förskolläraren uppfattar som centrala för att kunna utföra uppdraget är att använda sig av bildstöd, TAKK - tecken som alternativ och kompletterande kommunikation, dela på barngruppen, samtalskortor och hur man bemöter barnen.

Tänker på hur man bemöter barnen, kan använda sig av hjälpmedel som TAKK, bildstöd eller samtals kortor. Det finns säkert många fler men allt beror på vilka barn man har och vad de har för behov (...) Vi jobbar mycket med barn som har särskilda behov vilket gör att de andra barnen blir lite åsidosatta och där får man boosta den relationen vid andra tillfällen som när de andra barnen inte kommit än eller är upptagna med något. [Förskolläraren]

Verksamhetsutvecklaren uppfattar att deras yrkesroll finns till som ett stöd för förskolorna där de träffar rektorerna som återberättar vad de behöver utmanas i eller vad de behöver stöttning i vilket är deras stora arbetsuppgift för att nå en likvärdig utbildning inom kommunen. Förutom verksamhetsutvecklaren finns även specialpedagogen med för att stötta verksamheterna genom föreläsningar för att kunna bidra med kompetens men också att hen agerar som en modellare till arbetslag.

En modellare innebär att man jobbar praktiskt i barngrupp och visar pedagogerna och utgå så att jag kan jobba med barnen i barngrupp och med pedagogerna i barngrupp. Jag är inte bara en handledare och sitter i ett rum eller tittar utan jag sufflerar lite till pedagogerna vad de kan prova eller så kan jag rent aktivt ställa mig om jag vill bryta något eller gå in och jobba med imitation i barngruppen för att visa pedagogerna hur de kan jobba. [Specialpedagogen]

Bredda basen är något som specialpedagogen uppfattar som viktigt där de ger ut kunskap om barns utveckling, bemötandet av barn och pedagogers förhållningssätt. Specialpedagogen uppfattar att kunskaper om bredda basen är en nödvändig förebyggande faktor för att man i kommunen ska kunna bli mer likvärdiga.

Vi jobbar både förebyggande, alltså ut till förskolorna med föreläsningar, kunskap och bredda basen där vi arbetar med att klura ut hur:et, med hur man förstår barns utveckling. Det är så otroligt olikt om du arbetar öster, väster, norr och söder i staden, hur bra basen är och med basen menar jag barns utveckling, hur man bemöter barnen och förhållningssätt och hela den biten. Så då försöker vi arbeta förebyggande. [Specialpedagogen]

Barnskötaren uppfattar också att en viktig faktor som man ska ha är en förskolläraryt utbildning, precis som rektorn och specialpedagogen uppfattar. Barnskötaren uppfattar även att det är centralt att man inom sitt arbetslag arbetar som ett team.

Det kan ju finnas arbetslag som inte funkar att arbeta ihop och det påverkar barnen jättemycket kan jag säga, först och främst. Ett team som funkar bra

ihop då klarar man nästan alla situationer faktiskt, får jag lov att säga.
[Barnskötaren]

Rektorn uppfattar att en faktor för att nå en likvärdig förskola är att man har personal som har förskolläraryt utbildning och lägger stor vikt i personalens kompetenser. Detta anser rektorn är en förutsättning och som bidrar till att förskolan blir mer likvärdig och därmed bidrar till en god kvalitet. Detta leder även till att barnens undervisningar är uppbyggda på kunskap från legitimerade förskollärare.

En likvärdig utbildning är ju inte att alla får lika utan det är förutsättningarna som ska vara lika, alla barn får inte lika men mycket är att det är lika förutsättningar. Det ligger ju mycket i vad vi har för personer, alltså i utbildningen vilka som jobbar att det finns förskollärare i alla, legitimerade förskollärare. Det är en förutsättning. [Rektorn]

Barnskötaren uppfattar precis som rektorn, att man ska ha personal med förskolläraryt utbildning. Trots detta uppfattar barnskötaren att när denna förändring kom om uppdelning av yrkesgrupperna var det svårt att begripa eftersom barnskötaren alltid tidigare varit med på undervisningar och utvecklingssamtal.

Sen kom ju det att vi skulle ha yrkesgrupper och ansvar på olika sätt vilket jag förstod i huvudet eftersom man har en annan kunskap och gått universitet men i hjärtat kändes det konstigt eftersom man själv alltid tidigare varit med på undervisningar och utvecklingssamtal men det är ju inte borta för mig bara att jag inte har huvudansvaret, men jag är delaktig. [Barnskötaren]

Barnskötaren uppfattar däremot att det inte har försvunnit helt, utan enbart att det idag är förskollärarna som har huvudansvaret att arbetet ska genomföras men att barnskötaren är aktiv och utvecklar arbetet i samråd med kollegorna.

5.4 Vems ansvar är det att säkerställa en likvärdig utbildning

Verksamhetsutvecklaren är en stöttepelare som ska finnas tillgänglig för de förskolor som behöver det vilket verksamhetsutvecklaren uppfattar är till för att bidra till likvärdigheten. Men trots att hen har ett stort ansvar i att skapa en balans mellan de olika verksamheterna uppfattar verksamhetsutvecklaren att det är allas ansvar att säkerställa så att en likvärdig utbildning sker.

Jag tycker det är allas uppdrag, jag tycker att vi alla har en del i det faktiskt. Men som ute i verksamheten så är det ju förskolläraren för det är ju ett stort uppdrag i det hela ett ansvar för att se till att det är en likvärdig förskola. Men sen så är det ju såklart rektorn som ser till att det ska följas, som har det yttersta ansvaret egentligen (...) Men jag tror just det här, att förstå vad som hela tiden händer ute i verksamheterna där tänker jag att förskollärare har ett jättestort ansvar och viktigt att förmedla vad är det som händer, vad pågår, vad behöver vi stöttning i för att det ska bli det bästa möjliga för våra barn.
[Verksamhetsutvecklaren]

Barnskötaren uppfattar också att det är förskollärarens huvuduppdrag att säkerställa att en likvärdig utbildning genomsyrar hela verksamheten. Men samma som verksamhetsutvecklaren uppfattar så är det alla tillsammans som ska arbeta för likvärdigheten men där förskolläraren uppfattar att det finns en problematik i att säkerställa en likvärdig förskola.

Vi gör ju det vi kan utifrån de förutsättningarna man har, vi jobbar ihjäl oss nästan, nej de gör vi ju inte, men man gör ju allt man kan men ändå räcker man inte till. Man väntar ju bara på att det ska hända något att de ska förstå att det inte funkar att ge alla barn det de ska få och följa skollagen och läroplanen när vi inte har de förutsättningarna. [Förskolläraren]

Politikern uppfattar att det ligger på kommunen att säkerställa att en likvärdig utbildning sker på alla förskolor inom kommunen, vilket politikerna får reda på genom vårdnadshavares upplevelser om verksamheten. Med andra ord är det vårdnadshavarna som avgör om en förskola anses likvärdig eller inte då det är deras åsikter som väger tyngst, uppfattar politikern. Trots att politiken uppfattar att begreppet saknar definition så ligger ansvaret på huvudmännen att granska att alla förskolor uppnår en likvärdig utbildning, både kommunala och fristående förskolor. Däremot uppfattar politikern att det är svårt att säkerställa om varje förskola uppnår en likvärdig utbildning eftersom hen befinner sig långt ifrån praktiken.

Det har inte jag någon insikt i riktigt, då kanske man befinner sig lite långt ifrån då. Men det kan ju vara så ibland att enskild medborgare tar kontakt med en enskild politiker och då kan man ju föra den frågan vidare och fråga hur ni har tänkt där och sådär (...) Men det är rätt svårt tror jag, men det är väl det som är själva kruket så att man inte hamnar i ett vakuum mellan det som man önskar göra och det som faktiskt sker. [Politikern]

5.5 Aktörernas samarbete

När det kommer till samarbetet inom förskolans lokala styrningskedja uppfattar rektorn att det är hens ansvar att rapportera vad de gör på förskolan in till nämnden, verksamhetschef och till deras förvaltningschef. Detta för att de ska få information om vart förskolan befinner sig, vart de ska samt hur de jobbar vilket gör att rapporteringen når högre upp i den lokala styrningskedjan. Det innebär att dessa fyra aktörer har ständig kontakt med varandra för att stämma av och för att återberätta vad de gör på förskolan, genom att ha ständiga dialoger fram och tillbaka aktörerna.

För någonstans behöver ju då verksamheten förskola och sedan också förvaltningen veta och samla ihop detta. Sen är det ju till nämnden, för det är ju nämnden som bestämmer målen och det går ju tillbaka till oss men dem har ju fått det serverat någonstans såklart. Så att det går kors och tvärs hela tiden. Och vi träffar ju också nämndpolitiker i dialoger, lite mer informellt men det skrivs ju naturligtvis protokoll. Så att vi har en väldigt bra kontakt med tjänstepersonerna och med nämndpolitiker. [Rektorn]

Om rektorn skulle uppfatta att hens verksamhet behöver extra stöttning inom exempelvis digitalisering så är det rektorns ansvar att höra av sig till en verksamhetsutvecklare för att kunna utvecklas inom det området. Verksamhetsutvecklaren samarbetar därmed med rektorn

genom att ha rektorsmöten där rektorn beskriver vad de behöver utvecklas i, ha stöttning eller utmaning med.

Rektorerna möts ju upp och har rektorsmöten där de också beskriver vart de befinner sig, om det finns något som de behöver jobba mer på att det är utmanande, hur de ska arbeta i deras verksamhet. Men där får rektorerna också dela med sig av varandra utifrån deras kunskaper och erfarenheter i de dom har arbetet med. Att det är mycket kring ledningsnivå men också kring och på verksamhetsnivå och pedagognivå, det kollegiala lärandet då.
[Verksamhetsutvecklaren]

Politikerns uppfattning om att kunna säkerställa en likvärdig utbildning är att de inom skolnämnden säger vart de vill att förskolorna ska nå och se till att förskolorna följer deras nämndmål. Politikern försöker säkerställa att förskolorna följer detta genom att hälsa på när man öppnar en ny förskola men även besöker andra verksamheter och anser att detta gör att hen får en inblick i förskolans vardag.

Det är vi som sätter och diskuterar målen varje år och utvärderar, de gör dom ute i verksamheterna också då. Så försöker vi träffa verksamheterna, det tycker jag också är ett bra sätt att, ett uppdrag jag har att jag blir lite insatt i hur det har gått med att exempelvis öppna en ny förskola. Att jag är med på öppningen av förskolan men sen kanske jag behöver komma tillbaka efter något år och se hur de har det och så vidare. [Politikern]

Politikerna anordnar också möten med en person från varje parti och rektorer från förskolor och skolor där de träffas två gånger per termin för att diskutera olika ämnen och utbyter tankar och åsikter med varandra. Det är också politikernas ansvar att se till att förskolorna får den största möjliga budgeten utdelad för att verksamheten ska fungera för alla inblandade parter. Vilket också hör ihop med vikariefrågan, då politikern uppfattar att det är svårt att få vikarier till förskolorna men om varje förskola har en större budget är det enklare att sätta in vikarier.

Så det är ju en grej som vi tycker då att det måste finnas tillräckligt mycket pengar så att, det är ju svårt att hitta vikarier så dom bitarna pratar vi också mycket kring, dom personalfrågor är ju också viktiga för nämnden. Vi är ju ytterst vikt för arbetsmiljön och arbetat för de anställda. Under förra period gjorde vi så att vi tillsatte någon mer, nästan som en fast vikarie som var på två olika ställen alltid. Det har dock vart svårt att rekrytera men det är vår önskan, att det ska finnas så att det alltid kommer en känd person. [Politikern]

5.6 Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet är en slags kvalitetssäkring där dokumentation och pedagogisk planering ska finnas för både gruppen och individen, för att sedan kunna ha det som grund till att utveckla och utvärdera vår verksamhet. [Rektorn]

Rektorn uppfattar att deras sätt att arbeta med det systematiska kvalitetsarbetet är en faktor till att de lyckas uppnå en likvärdig förskola men även att förskollärarna har en planerad

pedagogisk utvecklingstid där de planerar sin undervisning. Anledningen till att den är schemalagd är för att förskollärarna ska hinna med att planera så att det inte glöms bort, vilket bidrar till innehållet i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn anser därmed att detta genererat till säkerställningen av att deras utbildningen håller en hög kvalitet och likvärdighet.

Och det är förskollärarna som har all PU-tid, det är också likvärdigt att de har samma förutsättningar, det har inte barnskötarna. Utan barnskötarna är endast med på planering en gång i veckan. Utan pedagogisk utvecklingstid är endast förskollärarna, och de delar på den. Och den är vi jättenoga med att den blir av och vi har schemalagt det så att det blir av för det hör vi från kollegor att de aldrig får ut sin tid, för att det är någon som är borta. Utan vi har sådan organisation över hela huset att det inte ska hända, utan vi har planeringsavlösare som vi lägger på det sättet. [Rektorn]

Förskolläraren förklarar hur deras systematiska kvalitetsarbete går till och hur de följer upp undervisningarna för att kunna bidra till att alla barnen blir inkluderade och anpassar aktiviteterna utifrån deras förutsättningar. Däremot var det vid ett tillfälle förskolläraren ansåg att det systematiska kvalitetsarbetet blev svårt eftersom de under höstterminen inte hann med vilket resulterade i att de hade glömt av vad de hade gjort tillsammans med barnen. Under denna tuffa period var det mer fokus på omsorg och skapa en fungerande vardag tillsammans med barnen och inte på planering för undervisning eftersom de inte hanns med.

Uppdelat i en grovplanering för vad hela barngruppen ska möta, lära sig och hur arbetslaget ska lägga upp arbetet och egna planeringar till undervisningarna där vi ändrar och anpassar innehållet utifrån varje barn som slutligen utvärderas och analyseras hur de gick och om de blev som man tänkt. (...) Jag tror det är viktigt att planera för vi hade under hösten en tuff period med nya barn och då hann vi inte med SKA arbetet på det sättet, vi kunde inte skriva grovplaneringen eller små planeringarna utan då körde man utan. Till slut så undrade man vad man hade gjort, vilka saker har man arbetat med och vad vi tänkte, vilket blev spretigt och därmed svårt att minnas syftet. [Förskolläraren]

Politikern uppfattar att det systematiska kvalitetsarbetet har en påverkan på likvärdigheten och menar att i de kommunala förskolorna sker granskningen genom att rektorer rapporterar in sin redovisning. Denna redovisningen hamnar sedan i ett årshjul till politikerna, där de får ta del av en sammanfattning som rektorerna har skrivit fram.

Att alla papper är på rätt sätt, att all dokumentation sker på rätt sätt, så att man kan avläsa då. Inom de kommunala förskolor sker granskningen på ett annat sätt genom att rektorerna rapporterar in olika saker i ett slags årshjul som dom redovisar och vi får då ta till oss olika saker som de lyfter som arbetsmiljö och så. Och då är det verksamhetschefens skyldighet att ta in allt från deras verksamheter och rektorer. Och det är ju ett sätt att hålla likvärdigheten. [Politikern]

Barnskötaren menar att deras systematiska kvalitetsarbete fungerar väldigt bra, där de följer upp för att kunna utvecklas och uppfattar att det inte är en checklista som de bockar av som hen menar att man gjorde mer förr i tiden. Verksamhetsutvecklaren menar att det systematiska

kvalitetsarbetet kan bedrivas på olika sätt eftersom hen menar att det inte finns en generell mall på hur det ska genomföras, utan alla verksamheterna formar sina egna.

Det kan ju bedrivas på väldigt olika sätt, det kan ju ses eftersom vi har olika SKA arbeten vi gör i våra verksamheter. Men det vi gör det behöver från rektorn där rektorn ser att det finns ett sätt att arbeta på ett systematiskt arbetssätt. [Verksamhetsutvecklaren]

Verksamhetsutvecklaren kan stötta verksamheter i hur de kan påbörja sitt skrivande av det systematiska kvalitetsarbete, där hen kan dela med sig av tips och ge dem inspiration om verksamheten inte har några tidigare erfarenheter. I det systematiska kvalitetsarbetet får man syn på det som fungerar men också det som inte fungerar i ens verksamhet, och utifrån resultatet utveckla sin verksamhet där verksamhetsutvecklaren kan stötta upp.

När man hör vissa människor som, pedagoger, som man möter att det kan vara svårt med SKA arbetet i hur man sätter igång med ett SKA arbete i förskolan. Och få det att rulla på, man vet inte riktigt hur man ska hitta formen för det. Och där tror jag att det kan, att pedagogerna behöver hjälp med att börja någonstans, vart man börjar och vad kan jag få inspiration med. [Verksamhetsutvecklaren]

5.7 Särskilt stöd och resurs i förskolan

Specialpedagogen uppfattar att det finns två olika sorters stöd som är anpassat stöd och särskilt stöd. Det anpassade stödet ska ingå i förskollärarens roll medan det särskilda stödet får man hjälpt av någon utifrån. Vilket gör att det är ett stort ansvar på pedagogerna att regelbundet arbeta med det anpassade stödet med bilder och tecken för att verksamheten ska fungera för alla barn.

För mig finns det två olika och det är anpassat stöd och särskilt stöd. Särskilt stöd är för mig när det inte ryms inom det vi ska göra. Anpassat stöd är för mig är allt det vi ska göra med bilstöd, tecken, färre barn i grupperna, tydliga strategier om vad tidig, mellan och sen pedagog gör vi ska inte behöva prata om det och de är anpassningar som genererar både till enskilt barn och till gruppen och framför allt till min ledarroll. Särskilt stöd är när vi inte löser detta med de anpassningar utan vi har ändå barn som faller ur, då behöver vi gå in med särskilt stöd och såsom jag ser det är det alltid något utifrån som extra pedagog, kanske särskilt stöd på grund av medicinsk diagnos. [Specialpedagogen]

Detta uppfattar specialpedagogen är anpassningar som stöttar både gruppen och individen men framför allt arbetslagets ledarroller. Specialpedagogen uppfattar att det som står i läroplanen för förskolan om att alla barn som behöver stöd ska få det, vill specialpedagogen och hans kollegor hitta skillnaden i vad stöd betyder.

Vi diskuterar detta med läroplanen vilket är väldigt spännande men vi har sett i vår grupp och lite i rektorsgrupp att vi måste hitta vad som är skillnaden. Går man in på Skolverket hittar man också mycket om anpassat stöd och särskilt

stöd så där hamnar vi att det behöver vara något ytterligare eller extra, för anpassat stöd ska vi lösa. [Specialpedagogen]

Vilket står i variation till förskollärarens uppfattning som menar att verksamheten kan vara svår att lösa trots att man arbetar med det anpassade stödet. Hen menar att man står inför dilemman när man blir ensam med många barn när någon går på rast, detta ställer till det för att kunna finnas där för alla barn och skapa en lugn och trygg miljö.

Det är jättestor skillnad och det blir tydligt när man har en extra person i gruppen för när någon går på rast så kan de ju bli så att man är ensam kvar med halva gruppen där det finns ett barn som man behöver vara nära för annars kan det hända saker samtidigt som någon måste ha hjälp på toaletten och här kan man behöva stå inför olika val om hur man ska göra. Det blir tydligt att man kan göra mycket när man har mer personal där man kan dela upp sig på ett annat sätt med fler närvarande vuxna. [Förskolläraren]

Förskolläraren och kollegorna har fått resurs på 16 timmar i veckan där de märker stor skillnad på barngruppen eftersom resursen kan ta de praktiska delarna i förskolans vardag såsom duka bord, hämta mat och duka av. Detta uppfattar förskolläraren gör att arbetslaget kan vara närvarande med barngruppen i stället för att en försvinner. Däremot uppfattar förskolläraren svårigheten med att hitta en person som endast vill arbeta 16 timmar i veckan vilket även politikern uppfattar. Vilket gör att politikernas utvärdering om resursen var till hjälp eller inte ofta sker tidigare än planerat.

Om det är någon som har fått extra stöd så sker det uppföljningar en gång i halvåret, för man ska ju utvärdera det hela tiden om någon har fått extra stöd till avdelningen då. Men det som har varit svårt då är i verkligheten, att det har varit svårt att rekrytera personer så då kanske det blev tidigare man utvärderade. [Politikern]

Specialpedagogen uppfattar att om det finns verksamheter som inte fick de stödet man behövde så kunde arbetet underlättats om man bokar in fler möten med specialpedagogerna. Medan rektorn uppfattar att personalen man har behöver mer kompetens om specialpedagogik i sin grundutbildning.

Absolut så fortsätter vi med vårt arbete med den specialpedagogen som är insatt och kan det vara så att man anser att vi kanske kan hitta något mer då kan man ta med sig en till specialpedagogkollega och se om hen kan se något och om man kan tänka på något annat sätt. Vi kanske kan göra något specifikt till pedagogerna som någon föreläsning eller någon boost. Men många gånger är det nog att vi kan lägga in lite tätare kontakter så de känner sig sedda. [Specialpedagogen]

Och nu har vi sett inför nästa område att här behöver vi bli bättre på specialpedagogik, vi ser att det är många barn som är i behov och vi kan inte ta in ännu mer resurser, vi måste ha det i grunden hur arbetar vi. [Rektorn]

5.8 Budget i förskolan

Det är tjänstemännens uppgift, men däremot kan vi fråga om de är med och söker vissa bidrag eller om de ansöker om extra anslag till specialpedagoger i förskolan där tjänstemännen får svara på hur de ligger till med ansökningarna. [Politikern]

Här menar politikern att de inte är med och söker bidragen, men att det ändå kan påverka vilka de söker och se till så att de söker vissa bidrag som de anser är viktiga för verksamheterna och som påverkar dess budget. Specialpedagogen uppfattar att det finns flera aspekter som också påverkar hur stor budget en förskola har där ens personal och hur ens verksamhet ser ut är faktorer som spelar in.

På varje förskola är det väldigt olika beroende på vad man har för pedagoger, antal barn, hur stor enhet rektorn har men också om man har eget kök eller inte (...) att rektorer inte enbart får anställa barnskötare i stället för förskollärare för att på det sättet kunna sänka sina utgifter men att det tyvärr är lite så det ser ut idag. [Specialpedagog]

Däremot uppfattar specialpedagogen att verksamhetscheferna under åren ska föra in mer pengar om det blir fler förskollärare eftersom då måste enheterna ha en större budget. Specialpedagogen uppfattar även att rektorn har fullt ansvar i att göra och planera sin verksamhet som den vill med förankring hos verksamhetschefen. Om det är så att en enhet inte skulle få pengar till extra stöd eller den procenten man ville, så menar specialpedagogen att det oftast löser sig ändå.

I första hand kör rektorn ändå om rektorn anser att okej jag fick inget. Man kan få 100%, 75%, 50% och 25% då är det så att det oftast är rektorn som kör ändå och gör sin konsekvensbeskrivning igen att jag går över min budget för att jag fick 25% och anser att jag behöver 50%. [Specialpedagogen]

Rektorn uppfattar att om barngruppen är i behov av stöd sätter hen in det själv utifrån sin budget eller ansöker om tilläggsbelopp. Detta betyder att rektorn kan gå utanför sin budget för att ge arbetslaget de rätta förutsättningarna för att kunna utföra sitt uppdrag. Men är tydlig med att om de inte är de rätta anpassningarna så måste hen hitta ett annat tillvägagångssätt för att stötta sin personal.

Att pedagogerna gör detta genom handlingsplaner, som sedan ska läsas igenom och godkännas samt att vårdnadshavarna har rätt att se denna plan om det är utifrån individen man söker stöd (...) man måste visa och redovisa vad det har gett för resultat och skillnad i gruppen och varför de ska ha kvar resursen (...) om resursen man fick, inte skulle ge ett bra resultat inom sex veckor är det en fel anpassning och måste bytas. [Rektorn]

Rektorn uppfattar däremot att hen inte tror att det kommer fortsätta på det här sättet utan att resurser endast kommer att tillkomma i barngrupper om det är väldigt extraordinära fall. Vilket kommer göra att förskollärarna har större ansvar i att få ihop vardagen och kunna stötta alla barn utifrån deras förutsättningar, om man i framtiden inte kommer få en resurs.

Nu tror jag inte att det kommer vara så i vår kommun länge till som vi har haft, utan jag tror att vi kommer ha som de har i en annan kommun, att det ska vara väldigt extra ordinärt att få resurs. Vi säger att det är medicinskt mer, för att barn ska kunna vara med i verksamheten. Men det som vi ofta ansöker om är, det kan vara neuropsykiatriskt, det tror jag inte vi kommer ha i framtiden. Utan vi behöver själva fixa detta. [Rektorn]

Förskolläraren uppfattar att man oftast skriver handlingsplaner när det är saker på gruppnivå och enbart på individnivå om det är något extraordinärt. Men problematiserar detta begrepp eftersom det inte finns någon definition på vad det innebär när det handlar om barn, vilket gör det svårt i praktiken när man arbetar med individer som behöver stöttning eller utmaning på varierande sätt.

Oftast är det saker på gruppnivå och enbart på individnivå om det är något extraordinärt, det är också en rolig definition för vad innebär det egentligen. [Förskolläraren]

Anledningen till att arbetslaget fick stöd uppfattar förskolläraren är för att de har flera barn som man behöver ge extra stöttning till. För om de bara hade haft ett barn med särskilt stöd så uppfattar förskolläraren att de inte skulle fått något stöd utan det handlar om mängden arbete och vilka som har det tyngsta lasset att dra. Om det är så att man inte skulle få tillräckligt med stöd som man anses behöva så uppfattar specialpedagogen att rektorn har fullt mandat i att planera sin enhet inför nästa termin, så länge de förankrar det med verksamhetschefen.

Rektorn har fullt ansvar att göra som den vill, rektorn kan göra i princip hur den vill på sitt hus med förankring med verksamhetschef. Men det finns ingen som säger att man måste ha en 1–5 om du börjat med det eller en 1–3. De har en otrolig styrning till det och en av de saker vi brukar kolla på om man inte fick resurs att se hur barnantalet ser ut till hösten vilket vi kan hjälpa till att titta på och stötta. [Specialpedagogen]

Verksamhetsutvecklaren uppfattar att alla förskolor får det stödet som behövs och menar på att detta inte kan ta slut men hade inte tillräckligt med information om hur det sköts i praktiken och kunde därmed inte ge något mer utvecklat svar.

Så tänker jag att man får det stöd man behöver som jag har uppfattat det som. Men ja kan inte till hundra procent garantera att det är så. Men behöver man ha stöd för att kunna utge så mycket stöd som man behöver egentligen, jag tänker inte att nu tar stödet slut och nu får ni inte mer i gruppen till ett arbetssätt. Men jag kan inte svara något mer på den frågan tror jag. [Verksamhetsutvecklaren]

Förskolläraren uppfattar att det är deras ansvar att se till att arbetslaget ger barnen det särskilda stödet för att kunna hjälpa dem vidare i utvecklingen oavsett om man får resurs eller inte.

Jag tror de ligger på oss så som det ser ut idag, det är vi som står för det för även om vi skulle få in en resurs så är ju vi som jobbar i arbetslaget dem som ska ge barnen det särskilda stödet och hjälpa dem vidare. Alla barn ska ju få det men när förutsättningarna ser ut som de gör så är de svårt att kunna ge dem den för man har inte den möjligheten för man har så många barn att förhålla

sig till. Men jag tänker att har man inte möjlighet så borde det ju enligt skollagen ges pengar för att de ska fixas. [Förskolläraren]

Vilket står i variation till barnskötaren som menar att det centrala är att man tycker om sitt jobb för då blir allt mycket enklare att ta sig igenom vardagen.

Då delar man dem i gruppen men de är inte heller så lätt ibland, man har 24 barn och man ska dela grupper där man oftast är två pedagoger där en är på rast, så man gör alltid det bästa i en situation. Det viktigaste är att man älskar sitt jobb, då blir även de jobbiga situationerna, eller de jobbiga kan jag inte säga utan de tuffa situationerna. [Barnskötaren]

5.9 Organisation i förhållande till kompetens

Rektorn uppfattar att det är en viktig del inom organisationen att barnskötarna endast får utföra utbildning och att de legitimerade förskollärarna endast är de som får undervisa barnen. Därmed är det bara barnskötarna som öppnar och stänger förskolan eftersom rektorn anser att detta ökar kvaliteten i organisationen genom att förskollärarna arbetar dagtid när det är flest barn på plats.

Vi ser att det finns ett behov även där, nu skiljer vi helt plötsligt på barnskötare och förskola assistenter, för vi har ju också vart väldigt väldigt noga med hur vi jobbar med förskollärare på våran enhet. Vi är ju en av de få som har gjort upp, alltså ansvaret för förskollärare eller vad barnskötare gör. Det är också en kvalitetssäkring anser vi då. Att det finns tydliga yrkesroll beskrivningar, med förklaringar hos oss vet vi ju att inga förskollärare öppnar och stänger utan de ligger mer på dagen då. Vi har gjort våra tolkningar där att de ska finnas när det finns undervisning, det är mestadels för att vi inte använder förskollärare till att öppna vid 6. [Rektorn]

Trots att det bara är legitimerade förskollärare som får utföra undervisning uppfattar förskolläraren att det är svårt att veta hur man ska planera för att få det likvärdigt bland barnen och ibland kan behöva hjälp av en specialpedagog som ger tips på hur man kan tänka i sitt planerande.

En annan uppfattning som politikern har för att bidra till en likvärdig utbildning är att se till att alla barn får en plats på en förskola i kommunen, men att detta är problematiskt eftersom det saknas platser och politikernas mål är därmed att bygga ut och bygga fler förskolor.

Men annars har vi ingen stor visionär fråga, mer än att vi behöver bygga ut då och bygga fler platser. För det räcker inte riktigt då, men just nu har alla en plats. Det är ju egentligen vår viktigaste uppgift att erbjuda varje barn en plats, det är ju lag det att varje vårdnadshavare som har en ettåring, man får ju böter annars. [Politikern]

Verksamhetsutvecklaren uppfattar att det blir problematiskt med läroplanens framskrivningar i och med att det inte finns tydliga resultat eller kriterier som man ska nå vilket resulterar i att en verksamhet behöver en god struktur kring läroplanens delar så barnen blir erbjudna det som står och inte plocka ut vissa delar. Detta skapar stora klyftor i barns utbildning och

verksamhetsutvecklaren menar för att barnen ska få en likvärdig utbildning krävs tydliga riktlinjer kring läroplanens strävansmål.

Med tanke på att vi har strävansmål i förskolan som vi ska erbjuda barnen, men att tyvärr tror jag att det blir så att om man inte har tydliga riktlinjer och tydligheter med att då kanske inte barnen blir erbjudna att få kunskap om allt de behöver (...) det till stor del blir ett fritt ansvar från pedagog till pedagog i vad de erbjuder barnen i förskolan. [Verksamhetsutvecklaren]

Verksamhetsutvecklaren uppfattar det som att varje individ har tolkat likvärdighet på sitt sätt och därmed organiserat själva hur och vad de ska utgå från. Utifrån denna uppfattning visar det sig att barn får med sig olika kunskaper som speglar vad deras pedagoger tycker är roligt att undervisa om. Här trycker verksamhetsutvecklaren ännu en gång på vikten av att ha en tydlig strukturerad organisation för att erbjuda alla barnen det som står i förskolans olika styrdokument för att det gör att barnen i skolan får med sig liknande förutsättningar.

Likvärdighets begreppet att i förskolan har man skapat lite sina egna tolkningar om det man vill jobba med eller den inriktningen man har eller det man tycker är roligt (...) Att det är väldigt viktigt att ha en tydlig struktur på sin organisation för att inte detta ska hända, att oberoende vilken förskola barnen går på ska barnen få med sig samma förutsättningar upp i skolan. [Verksamhetsutvecklaren]

5.9.1 Sammanfattning av resultatet

Som tagits upp i resultatet så finns det ett väldigt brett perspektiv på fenomenet likvärdig utbildning där aktörerna hade varierande uppfattningar om hur man uppnår likvärdighet inom samma kommun och som visar på en variation inom den lokala styringskedjan. Uppfattningarna skiljde sig också åt beroende på hur nära verksamheten aktörerna befann sig där de som praktiskt utförde uppdraget i barngrupperna såsom barnskötare och förskollärare uppfattade att de inte uppnådde en likvärdig utbildning. Men de aktörerna som befann sig längre ifrån vilket var politikern, verksamhetsutvecklaren och rektorn uppfattade att det var vårdnadshavarnas nöjdhet som vägde tyngst och hur man profilerade sig i form av certifieringar som gjorde att de uppnådde en likvärdig utbildning. Barnskötaren och specialpedagogen vände sig till den egna professionen och ansåg därmed att deras möjligheter till att utföra uppdraget låg i deras utbildning och att den spelar stor roll för att kunna nå en likvärdig utbildning. Verksamhetsutvecklaren anser att en orsak till att det är svårt att nå en likvärdig utbildning och det är för att alla får tolka fenomenet själva där det krävs en tydlighet i organisationen för att detta inte ska ske. Därmed kan en pedagog ta det man tycker är roligt eller har mest kunskap om, vilket gör att alla barn inte får ta del av läroplanens alla delar som ställer till det för att man ska kunna uppnå en likvärdig utbildning. Förskolläraren lade en stor vikt vid att man inte får rätt förutsättningar för att kunna se till alla barn och att färre barn i barngruppen hade underlättat förskolelärares uppdrag. Även om man gör så gott man kan för att arbeta likvärdigt menar förskolläraren att de inte alltid räcker till när någon pedagog försvinner från barngruppen. Förskolläraren väntar på att det ska ske en förändring högre upp i organisationen för att alla barns behov ska kunna tillgodoses fullt ut eftersom hen idag känner sig otillräcklig vid olika tillfällen. Det fanns även likheter i att man ska anpassa sin verksamhet utifrån barnen som rektorn och förskolläraren berättade om där det anpassade stödet som specialpedagogen lyfte är centralt för att kunna utföra uppdraget.

6 Diskussion

Syftet med studien är att ta reda på vad sex olika aktörer har för uppfattningar om fenomenet likvärdig utbildning. Aktörerna arbetar inom samma kommun och har olika positioner i förskolans lokala styrningskedja, där studien vill undersöka vilka faktorer de anser har betydelse för att man ska kunna uppnå en likvärdig utbildning. I detta avsnitt kommer vi att svara på studiens frågeställningar och där syftet kommer att synliggöras. Därefter kommer diskussionen gå vidare i avsnitt om studiens relevans för förskollärares yrkesutövning samt didaktiska implikationer och till sist förslag på vidare forskning om fenomenet likvärdig utbildning.

6.1 Resultatdiskussion

Utifrån de uppfattningar och variationer som framkom i resultatet om fenomenet likvärdig utbildning kommer här att diskuteras och argumenteras med den tidigare forskningen. Detta avsnitt kommer att struktureras upp utifrån studiens frågeställningar som är *1. Vilka uppfattningar har aktörerna i förskolans lokala styrningskedja om fenomenet likvärdig utbildning och hur utförs det praktiskt? 2. Vilka faktorer uppfattar aktörerna som avgörande för att uppnå en likvärdig utbildning?*

6.1.1 Vilka uppfattningar har aktörerna i förskolans lokala styrningskedja om fenomenet likvärdig utbildning och hur utförs det praktiskt?

I resultatet blev det tydligt att alla aktörer hade en egen uppfattning om hur de definierade fenomenet likvärdig utbildning där flera av svaren var lika varandra så fanns det även vissa skillnader. Detta gör att aktörerna inom samma kommun utgår från sina uppfattningar för att skapa en likvärdig utbildning vilket kan variera från förskola till förskola. Politikern hade inte några kriterier på vad en likvärdig utbildning är vilket gör det svårt att granska om förskolorna i kommunen är likvärdiga. Men om politikern ändå skulle försöka hitta något kriterium så var det vårdnadshavarnas nöjdhet som gjorde att förskolan var likvärdig medan de andra aktörerna uppfattade att utbildningen, skapa förutsättningar och att anpassa verksamheten utifrån de barnen som befinner sig på förskolan var det som påverkade likvärdigheten. Lpfö18 (2018) understryker att alla barn ska få vara med om en likvärdig utbildning oavsett vart i landet man befinner sig där Vetenskapsrådet (2015) tar upp att begreppet inte är definierat och att det är oklart vad som anses vara en likvärdig utbildning. Detta gör att innebörden av fenomenet är upp till varje enskild individ att tolka utifrån sina erfarenheter och attityder.

Resultatet visar även att flera aktörer var överens om uppfattningen att det största ansvaret för att säkerställa en likvärdig utbildning är förskollärarnas uppdrag. Men att verksamhetsutvecklaren ansåg att alla har en stor bit i att skapa likvärdiga förskolor i kommunen. Garvis och Lunneblad (2018) tar upp att förskolor som har personal med hög kompetens bidrar till att alla barns förutsättningar och behov ses. Att det då är 60% av förskolans personal som inte är utbildade med hög pedagogisk kompetens blir det därmed problematiskt utifrån aktörernas uppfattningar. Men däremot uppfattar förskolläraren det som svårt att lyckas uppnå en likvärdig förskola då förutsättningarna inte finns där. Samtidigt som det blir en väldigt stor press på förskolläraren att ta sig an detta stora uppdrag själva, eftersom även barnskötaren uppfattar att hen inte kan bidra till likvärdigheten då hen inte har en

universitetsutbildning i ryggsäcken. Specialpedagogen tar upp att rektorer kan välja att anställa utbildad personal för att på det sättet skära ner sin budget, vilket också påverkar utförandet av att skapa en likvärdig utbildning. Men utifrån förskolans läroplan står det att ” Riktlinjerna anger förskollärares ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Riktlinjerna anger också uppdraget för var och en i arbetslaget, där förskollärare, barnskötare och annan personal kan ingå” (Lpfö18, 2018, s.12). Med detta som underlag så är det förskollärares ansvar att innehållet i undervisningen följer läroplanen men detta betyder inte att det endast är dem som får utföra utan det får även barnskötare och annan personal göra bara det att förskollärarna säkerställer att det görs.

Skollagen (SFS 2010:800) 1 kap. 9 § understryker att det inte ska spela någon roll var barnen bor utan barnen ska ändå få en likvärdig utbildning. Här borde huvudmännen se till att det efterföljs och sköts på rätt sätt men där politikern uppfattar begreppet likvärdighet som flummigt och att de inte hade några tydliga kriterier. Utifrån denna uppfattning blir det svårt att granska förskolornas likvärdighet inom kommunen. Det finns också en problematik med att vissa aktörer som sitter högre upp i den lokala styrningskedjan uppfattar att de uppnår en likvärdig utbildning medan de aktörerna som är närmre verksamheten uppfattar att de inte hade rätt förutsättningar, detta är stor variation mellan uppfattningarna där de står i direkt motsättning till varandra. Elfström (2013) tog upp att skälet till att staten gav ansvaret till kommunerna är för de ansågs vara de som hade mest kunskaper om vad som skedde på den lokala nivån men trots detta uppfattade politikern att hen är för långt ifrån och inte har någon insikt i vad som händer i praktiken.

Sundström m.fl. (2021) menar att tolkningen om vad en likvärdig utbildning innebär inte bara är svårt för pedagogerna att definiera utan även inom organisationen runt om i landet. Här behöver de som ansvarar för barns utbildning ha en samsyn kring läroplanens innehåll och andra styrdokument för att förskolan ska kunna bli likvärdig. För som politikern uppfattar har de inte några kriterier eller en definition på fenomenet men ändå ska kommunen ansvara över förskolans likvärdighet när de befinner sig längre från verksamheterna. Detta kan ses i relation till Sundström m.fl. (2021) förslag om handledning för att förskolan ska arbeta med och mot samma mål och ha samma innebörd i vilka åsikter och arbetssätt som genererar till likvärdigheten. Man behöver hitta ett tillvägagångssätt för att kunna ta reda på om en förskola är likvärdig eller inte och om det ska vara de som sitter högre upp i den lokala styrningskedjan eller de som praktiskt utför arbetet i verksamheterna eller om de gemensamt ska komma fram till en lösning.

Utifrån resultatet framkom det även liknande uppfattningar om likvärdig utbildning och vad man behöver ha i åtanke när man utför uppdraget praktiskt. Förskolläraren uppfattar att likvärdighet inte betyder att utbildningen och verksamheten ska se likadan ut för alla barn utan att den hela tiden ska anpassas utifrån vad man har för barn i sin barngrupp. Här lyfte även barnskötaren att barnsyn och lyhördhet är väsentligt när de kommer till att arbeta likvärdigt med barnen. Rektorn menade också på att en likvärdig utbildning inte innebär att alla barnen ska få samma utan att den enskilda individen ska få de förutsättningarna de behöver. Verksamhetsutvecklaren anser att utifrån förskolans styrdokument ska man ge barnen de rätta möjligheterna för att utvecklas och lära, men menar att detta ser olika ut beroende på hur man uppfattar likvärdighet. Detta är något som Sheridan och Pramling Samuelsson (2013) anser leder till det livslånga lärandet när man följer läroplanen och är närvarade med barnen för att få syn på deras egenskaper och utforma verksamheten efter dem.

6.1.2 Vilka faktorer uppfattar aktörerna som avgörande för att uppnå en likvärdig utbildning?

Faktorer som förskolläraren uppfattar som väsentliga för att en verksamhet ska vara likvärdig är att dela upp barngruppen i mindre grupper. Detta för att minska antal konflikter men också så att alla barn får det utrymme som de behöver. Vilket även Karlsudd (2023) skriver om att varje förskola behöver anpassa sin verksamhet och avdelning för att säkerställa att alla barn får samma förutsättningar och tillgänglighet till att vara delaktiga i förskolans aktiviteter. Andra faktorer som förskolläraren uppfattar som viktiga är bildstöd, samtalskortor och TAKK vilket även Lundqvist m.fl. (2015) skriver om är viktiga hjälpmedel för att kunna ha en inkluderande förskola och uppnå delaktighet som skapar förutsättningar för alla barn ska kunna utvecklas. Precis som specialpedagogen uppfattar är anpassat stöd något som ska ingå i förskolläraryrket och att det är deras ansvar att man löser det i förskolans vardag. Förskolläraren menar däremot att detta blir tufft eftersom barngruppen är för stor där man inte har tillräckligt med personal alla dagar och därför blir det anpassade stödet svårt att utföra. Men här menar politikern i stället att en viktig faktor är att vårdnadshavarna är nöjda med förskolorna, vilket de är idag. Barnskötaren uppfattar att en viktig faktor är att arbetslaget arbetar som ett team för annars kan det påverka barngruppen negativt. Verksamhetsutvecklaren menar att hen bidrar med att stötta verksamheterna vilket är en faktor för att uppnå en likvärdig utbildning. Om det exempelvis finns rektorer som känner att de behöver stöttning inom sin verksamhet kommer verksamhetsutvecklaren ut och hjälper till för att alla förskolor ska kunna ha samma förutsättningar där hens roll är att bidra till att verksamheterna i kommunen blir så likvärdiga som möjligt.

Rädda Barnen (2015) betonar att barngruppernas storlek bara blir större och där grupperna påverkar säkerställningen för att en god kvalitet på förskolorna ska ske. Sheridan och Pramling Samuelsson (2013) menar att en hög kvalitet uppstår när pedagogerna är närvarande och möter barnen som subjekt där alla sociala interaktioner är betydelsefulla. Rektorns organisation är uppbyggd på att förskollärarna endast arbetar de pedagogiska timmarna eftersom det är då de flesta barnen är på plats. Detta för att det enbart är de som får bedriva pedagogisk undervisning och utföra detta med barnen. Men de timmarna på morgonen och eftermiddagen kan vara betydelsefulla för att förskollärarna då får möta och skapa relationer med vårdnadshavarna och barnen när inte alla har kommit till verksamheten än. Att samarbeta på detta sätt med vårdnadshavarna är viktigt för att nå en god kvalitet men också att man som pedagog för reda på vad barnet behöver för att se till individens behov (Adebunmi Y & Keshni, 2022).

När det kommer till budgeten i förskolan har alla förskolor en varierande budget att fördela ut inom sin organisation vilket specialpedagogen menar beror på antal barn, vilken personal, eget kök eller inte och hur stor enheten är. Palla och Vallberg Roth (2022) understryker att det finns stora brister i utdelningen av resurser i olika förskolor där budgeten ofta inte räcker till att täcka all resurs som krävs för att ge barnen den hjälp de behöver. Här förklarar specialpedagogen att det är barn med medicinska behov som går först och efter det så ser man hur man ska fördela pengar inom kommunen. Lundqvist m.fl. (2016) menar att detta blir problematiskt eftersom om alla barn inte får stöd trots att de är i behov av det kan det resultera i att barnen får ännu fler svårigheter och bristande kunskaper. Här uppfattade förskolläraren det som att man fördelar pengarna utifrån mängden arbete och vilka som har det tyngsta lasset att dra men att det är en svår definition för alla har det tufft på sitt sätt. Förskolläraren anser att om man ska följa läroplanen och Skollagen så bör man få resurser för att man ska kunna

arbeta likvärdigt medan barnskötaren uppfattar det som att när man älskar sitt jobb så blir de svåra situationerna som uppstår i vardagen enklare att hantera. Verksamhetsutvecklaren uppfattar det som att alla barngrupper som behöver stöd ska få det då hen inte trodde att det kunde ta slut, men specialpedagogen uppfattar att om man inte får tillräckligt med stöd får man göra det bästa av situationen och att boka in fler träffar med en specialpedagog skulle göra att pedagogerna känner sig mer sedda. Men utifrån förskollärares uppfattning är det brist på förutsättningar som gör uppdraget svårt att utföra där hen väntar på att det ska ske en förändring högre upp. Detta är en variation till vad rektorn tror att man i framtiden kommer göra där hen menar att man inte kommer få stöd eller resurs i barngruppen förutom när de gäller medicinska fall. Med det sagt blir det en ännu större arbetsbörda för förskolläraren att hinna med det anpassade stödet och tillgodose deras behov.

Det systematiska kvalitetsarbetet förklarar Lee-Hammond och Bjervås (2021) som ett hjälpmedel för att mäta förskolans kvalitet och utvärdera verksamheten angående vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas. Men som Lee-Hammond och Bjervås (2021) skriver finns det en viss otydlighet och osäkerhet hos förskolans personal med vad, hur man gör och hur mycket som ska dokumenteras som sedan ska ligga till grund för att utveckla sin verksamhet. Rektorn uppfattade att deras systematiska kvalitetsarbete är en kvalitetssäkring och deras sätt att se om förskolan är likvärdig. Att Sveriges förskolor har fått hårdare krav på dokumentationen förklarar Löfgren (2017) som en konsekvens av att skolan har fått högre och hårdare krav, vilket gör att förskolan behöver förbereda barnen inför vad som komma skall. Därför behöver pedagogisk undervisning ske tillsammans med barnen där utbildning och lärande är centrala punkter i barnens vardag. Men för att säkerställa att pedagogerna ger den utbildning och kunskap som varje enskilt barn behöver krävs det att pedagogerna dokumenterar vad de har gjort tillsammans med barnen. Men som förskolläraren sa i intervjun var det under en termin som hen inte hann med att skriva planering eller det systematiska kvalitetsarbetet på grund av att barngruppen tog mycket tid, vilket ledde till att arbetslaget inte kom ihåg vad de hade gjort under terminen. Detta krockar med rektorns uppfattning om att de har en bra och tydlighet med skrivandet av det systematiska kvalitetsarbetet men att förutsättningarna till att utföra arbetet kanske inte alltid finns där. Det är därmed stora skillnader mellan uppfattningarna och att man inte vet vad variationen kan bero på, men det hade varit intressant att undersöka vidare om.

Lee-Hammond och Bjervås (2021) menar att förskolan är en plats som i dagsläget mer eller mindre efterliknar skolan där tester redan i förskoleåldern införs. Det blir problematiskt eftersom förskolan bara har mål i form av att erbjuda barnen möjligheter och inte uppnåendemål som barnen måste kunna eller visa kunskap om (Lpfö18, 2018). Verksamhetsutvecklaren uppfattar också att det finns en problematik med strävansmål, eftersom det då ger pedagogerna ett fritt ansvar att planera och tolka vad de anser är viktigt att förmedla i undervisningen. Verksamhetsutvecklaren uppfattar därmed att flera pedagoger plockar och väljer ut deras favoritämnen att undervisa om och sällar därför bort resterande ämnen. Vilket i sin tur leder till att alla barn inom kommunen får med sig olika kompetenser och förutsättningar då läroplanen inte har några fasta och bestämda mål med vad barnen ska kunna eller inte. Verksamhetsutvecklaren uppfattar att fenomenet likvärdighet tolkas fritt av pedagoger vilket även Löfgren (2017) anser att personalen gör eftersom det inte finns några rätta eller fel svar på hur läroplanen ska tolkas. Men eftersom Lpfö18 (2018) har mål som är formulerade om vad förskolan ska erbjuda barnen, liknar inte alla förskolor skolan utan det är vad pedagogerna anser passar deras barngrupp bäst eftersom alla barn och pedagoger är olika, precis som samhället är.

7 Studiens slutsats

Resultatet har nu svarat på studiens frågeställningar där den första fråga ville lyfta den lokala styrkedjans olika uppfattningar om likvärdig utbildning där det blev synligt att det fanns likheter men också variationer beroende på vad aktörerna hade för roller. När det kommer till hur en likvärdig utbildning praktiskt utförs så ansåg förskolläraren att det var svårt att utföra det eftersom förutsättningarna inte fanns. Där barnskötaren menar att en likvärdig utbildning inte uppnås eftersom hen inte har en universitetsutbildning trots lång erfarenhet och stor delaktighet. Rektorn tyckte att likvärdig utbildning kunde uppnås i praktiken då de hade certifieringar och legitimerade förskollärare som skulle genomföra arbetet.

Verksamhetsutvecklaren menar att det finns en stor problematik med att många uppfattar likvärdighet på olika sätt eftersom det kan leda till att de olika verksamheterna utför det på olika sätt. Specialpedagogen menar också att utbildade förskollärare stärker det praktiska utförandet men lyfte en problematik med att rektorer inom kommunen kan välja att anställa utbildad personal för att sänka budgeten, vilket inte bidrar till att skapa en likvärdighet. Politikern hade svårt att se hur en likvärdig utbildning utförts praktiskt eftersom hen är för långt ifrån verksamheterna och inte har kriterier på vad likvärdighet innebär.

När det kommer till studiens andra frågeställning som handlar om vilka faktorer som kan behövas för att nå en likvärdig utbildning svarade förskolläraren att man behöver dela upp barngruppen men också att använda sig av bildstöd eller TAKK. Detta är något som specialpedagogen också anser är en viktig faktor för att uppnå en likvärdig utbildning som man ska arbeta med regelbundet men även att ha tätare kontakter med en specialpedagog. Barnskötaren tror att en viktig faktor för att ståva mot en likvärdig utbildning är att man i sitt arbetslag har goda relationer till varandra för att då klarar man av det mesta vilket också speglar barngruppens agerande. Verksamhetsutvecklaren menar att läroplanens olika delar ger den som utför uppdraget ett tolkningsföreträde eftersom det inte finns några tydliga mål som man ska uppnå vilket gör att verksamheternas pedagoger väljer ut de ämnen i läroplanen som de känner sig mest trygga att undervisa om. En faktor som verksamhetsutvecklaren ansvarar för är att bidra till en likvärdig utbildning genom att stötta verksamheter och ge dem som behöver råd och tips för att en utveckling ska ske. Rektorn anser att en faktor som bidrar till likvärdig utbildning är att de legitimerade pedagogerna endast arbetar när verksamheten har flest barn så att de kan utföra pedagogiska undervisningar, där barnskötarna öppnar och stänger förskolan. Politikern menar att en viktig faktor som är avgörande för att nå en likvärdig utbildning är att vårdnadshavarna trivs och är nöjda med förskolorna.

Denna variation blir därmed systematisk och innebär att ju längre ifrån verksamheten man är, desto positivare syn har man på att en likvärdig utbildning uppnås. Medan de som är i verksamheterna anser att de inte uppnår en likvärdig utbildning eftersom de inte har de rätta förutsättningarna. Detta skapar osäkerhet som i längden blir svårt för de olika aktörerna i den lokala styrningskedjan att fullt ut genomföra uppdraget när ingen part riktigt vet vad man ska förhålla sig till. Vilket gör att studiens slutsats blir att allas roller inom den lokala styrningskedjan hade underlättats med en tydlig definition. Detta gör att alla förskolor kan sträva mot en likvärdig utbildning som tar till vara på barnens olika förutsättningar och behov för att kunna nå utveckling, lärande och omsorg.

8 Studiens relevans för förskollärarens yrkesutövning samt didaktiska implikationer

Utifrån resultatet så ser vi att de finns en stor variation i aktörernas uppfattningar om vad som definieras vara en likvärdig utbildning. Detta kan både vara till fördel eller nackdel eftersom de har olika positioner i förskolans lokala styrningskedja och därmed inte samma arbetsuppgifter. Det som förskolläraren såg som en brist är stora barngrupper där flera barn behöver stöttning på sitt sätt och att de inte får förutsättningarna att utföra uppdraget trots att det står i läroplanen för förskolan och Skollagen. Vårt syfte var inte att finna ett rätt svar utan det var att undersöka fenomenet eftersom det utifrån den tidigare forskningen visade sig vara väldigt olika i vad man ansåg vara likvärdigt. Utifrån de aktörer som blev intervjuade fanns det variationer i deras uppfattningar där det blev synligt att uppdraget hade underlättats om det fanns en tydlighet i fenomenet för att barns lärande, utveckling och omsorg ska kunna tillgodoseas. För förskollärare och arbetslag så hade detta gjort att yrkesutövningen och de didaktiska övervägandena hjälpt utförandet i att forma en likvärdig utbildning genom tydliga kriterier på vad en likvärdig utbildning är. Detta hade gjort att förskolorna hade haft samma krav på sig men att man kan uppnå det på sitt sätt genom olika tillvägagångssätt eftersom alla verksamheter inte ser likadana ut.

Eriksson Barajas m.fl. (2013) lyfter fram att den beprövade erfarenheten är lika central och viktig som den vetenskapliga erfarenheten när de kommer till utbildning men däremot har det funnits oklarheter i vad beprövad erfarenhet verkligen betyder. Eriksson Barajas m.fl. (2013) menar att forskning, därmed den vetenskapliga erfarenheten, är en central del för att kunna ha vetenskapliga belägg för det man gör. Däremot har man inte forskat om allt, vilket gör att det finns områden där man inte kan ta ett resultat rakt av eftersom vissa resultat inte har tillräckligt med underlag. Utifrån detta har den som arbetat länge, oavsett utbildning, en stor kunskap om de beprövade erfarenheterna kontra de som enbart studerat på universitetet även om det är en viktig faktor samt att de har huvudansvaret. Därför anser vi att det är viktigt att man tar till sig båda kompetenserna för att arbetet ska kunna bli så bra som möjligt för barnen. Det som blivit synligt i resultatet är att barnskötaren inte har en lika stor roll trots sin beprövade erfarenhet inom yrket, där hen inte får den planeringstiden eller delaktigheten till att hålla i undervisningar eller vara med på möten. Utifrån Eriksson Barajas m.fl. (2013) så är inte den vetenskapliga erfarenheten allt när de kommer till kunskaper utan det är även de kunskaper man fått under en lång period som utgör ens kompetens. Enligt Skollagen (SFS 2010:800) 1 kap. 5 § står det att ”Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet”. Detta betyder att det inte bara är förskolläraren som kan säkerställa en likvärdig utbildning utan hela arbetslaget har en stor påverkan i att uppfylla uppdraget.

9 Förslag på vidare forskning

Förslag på vad studien hade kunnat forska vidare om är att intervjua ännu fler personer som har samma roll i den lokala styrningskedjan för att få ett ännu bredare perspektiv på vad exempelvis vad flertalet politiker uppfattar och inte bara vad en person uppfattar som var vårt urval i studien. Man hade även kunnat intervjua andra aktörer som är centrala inom förskolans organisation så som vårdnadshavare, verksamhetschefer eller tjänstemän. Denna studie utgick från en kommun där ett förslag på vidare forskning hade kunnat vara att intervjua flera kommuner och flera stadsdelar för att få syn på om det finns några likheter eller skillnader i uppfattningarna. En annan vidare forskning skulle kunna vara att försöka hitta en definition på

fenomenet likvärdighet just för att Skollagens och läroplanens framskrivningar ska spegla förskolans verksamhet och inte bara något som står, utan ta fram en definition som förskolor kan följa. Att intervjua de personer som har skrivit likvärdig utbildning i både skollagen och läroplanen för att få en förklaring på hur det ska gå till väga rent praktiskt och om förskolorna faktiskt får förutsättningarna för att utföra uppdraget. Eftersom resultatet av vår studie visar på att det inte alltid sker vilket krockar med vad styrdokument och lagar vill att förskolan ska spegla.

10 Referenslista

Adebunmi Y, A., & Keshni, B. (2022). Availability and use of infrastructural resources in promoting quality early childhood care and education in registered early childhood development centres. *South African Journal of Childhood Education* 12(1), 1-11.

<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1339346.pdf>

Adebunmi Y, A., & Keshni, B. (2022). Accessing resources that promote quality education for young children: Experience of early childhood development centres' principals.

Perspectives in Education, 40(2), 113-

128.<https://www.proquest.com/docview/2678110876?accountid=11162>

Ahrne, G., & Svensson, P. (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I G. Ahrne & P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. Liber.

Björndal R.P, C. (2018). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Liber.

Carlbaum, S. (2016). Equivalence and performance gaps in Swedish school inspection: context and the politics of blame. *Discourse: Studies in the Cultural Politics of Education*, 37(1), 133-148.

<https://content.ebscohost.com/ContentServer.asp?T=P&P=AN&K=112192180&S=R&D=ehh&EbscoContent=dGJyMNLr40Sep7I4xNvgOLCmsEueprZSsqy4SbGWxWXS&ContentCustomer=dGJyMPGpt0mwpq5QuePfgeyx44Dt6fIA>

Elfström, I. (2013). Uppföljning och utvärdering för förändring - pedagogisk dokumentation som grund för kontinuerlig verksamhetsutveckling och systematiskt kvalitetsarbete i förskolan. Stockholms universitet.

Eriksson Barajas, K., Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap. Vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Natur & Kultur.

Eriksson- Zetterqvist, U., & G. Ahrne. (2015). Intervjuer. I G. Ahrne & P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder*. Liber.

Garvis, S., & Lunneblad, J. (2018). Inequalities in Access to Early Childhood Education and Care in Sweden. *Deutsches Jugendinstitut. ICEC working paper series 3()*. 3-50.https://www.dji.de/fileadmin/user_upload/bibs2018/27136_WEB_DJI_Report_Sweden.pdf

Garvis, S., & Lunneblad, J. (2019). A study of Swedish preschool directors' perspectives on leadership and organization. *Early Child Development and Care*, 189 (6) 938–945
<https://www-tandfonline-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/epdf/10.1080/03004430.2017.1354855?noredAccess=true&role=button>

Ginner Hau, H., Selenius, H., & Björck Åkesson, E. (2022). A preschool for all children?- Swedish preschool teachers' perspective on inclusion. *International Journal of Inclusive Education*, 26(10), 973-991.
<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/13603116.2020.1758805?src=getfr>

Karlsudd, P. (2023). Agree or disagree? A comparison of the staff's and parents' perceptions of important factors and goal fulfilment for an inclusive preschool in Sweden. *Early Child Development and Care*, 193(4), 559-573.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03004430.2022.2123475?src=getfr>

Lee-Hammond, L., & Bjervås, L-L. (2021). Pedagogical documentation and systematic quality work in early childhood: Comparing practices in Western Australia and Sweden. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 22(), 156-170. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/epub/10.1177/1463949120928431>

Lundqvist, J., Allodi Westling, M., & Siljehag, E. (2016). Characteristics of Swedish preschools that provide education and care to children with special education needs. *European Journal of Special Needs Education*, 31(1), 124-139.
<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/08856257.2015.1108041?src=getfr>

Lundqvist, J., Allodi Westling, M., & Siljehag, E. (2015). Special Educational Needs and Support Provisions in Swedish Preschools: A Multiple-Case Study. *Support Provisions in Preschools*, 273(0), 273-361. <https://web-p-ebsohost-com.ezproxy.ub.gu.se/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=15&sid=52ff59e4-ac32-4a8b-9c50-2fd6e5b1b1e5%40redis>

Läroplanen för förskolan Lpfö18. (2018). Skolverket.
<https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a65d5aa/1553968116077/pdf4001.pdf>

Löfgren, H. (2017). Learning in preschool: Teachers' talk about their work with documentation in Swedish preschools. *Journal of Early Childhood Research*, 15(0), 130-143. <https://journals-sagepub-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/epub/10.1177/1476718X15579745>

Palla, L. (2020). Similarities and variation in preschool special education studies: an overview of main content themes in Nordic research. *Early child development and care*, 190(5), 698-711. <https://www-tandfonline-com.ezproxy.ub.gu.se/doi/epdf/10.1080/03004430.2018.1488171?needAccess=true&role=button>

Palla, L., & Sjögren, H. (2022). Simply Quality? State Governance of Swedish Preschools' Work with Children in Need of Special Support. *Scandinavian journal of educational research*, 66(6), 1093-1107. <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/00313831.2021.1958375?src=getfr>

Palla, L., & Vallberg Roth, A-C. (2022). Inclusive ideals and special education tools in and out of tact: didactical voices on teaching in language and communication in Swedish early childhood education. *International Journal of Early Years Education*, 30(2), 387-402. <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/09669760.2020.1733939?src=getfr>

Ringarp, J., & Nihlfors, E. (2022). *Styrning och ledning av svensk förskola och skola*. Gleerups

Rädda Barnen. (2015). Krav för en likvärdig förskola och skola.

https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/fardiga_skolkra_v_med_sign-off_den_3_mars.pdf/

Sundström, J., Hjelmér, C., Rantala A. (2021). Att borga för likvärdighet? - kommunala tjänstemäns iscensättande av en ny läroplan för förskolan. I Erixon, P-O., Martin Bylund, A., & Cromdal, J. (Red.), *ÄMNET SOM BLEV - Rapporter från den fjärde nationella konferensen i pedagogiskt arbete*. (s. 111–124). Umeå universitet.

<https://www.umu.se/globalassets/organisation/fakulteter/humfak/institutionen-for-estetiska-amnen-i-lararutbildningen/forskning/tilde-skriftserie-nr-3--amnet-som-blev---rapporter-fran-den-fjarde-nationella-konferensen-i-pedagogiskt-arbete.pdf>

SFS 2010:800. *Skollagen*. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2_010800_sfs-2010-800

Sheridan, S., & Pramling Samuelsson I. (2013). Preschool a source for young children's learning and well-being. *International Journal of Early Years Education*. 21(2-3), 207-222.

https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/09669760.2013.832948?casa_token=WRzRdi_mU9U8AAAAA:uQ3z7HVbrsh50c2tgnyyEjyGnasBqyzAk0JUN7dWXQV04azdPnFK77kfwyIyIy3_Y4S01mWcxNnZE6g

Skolinspektionen. (2016). Socioekonomisk resursfördelning till förskolan.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/forskolan_H801UbU7

https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/tkg/20_17/styrning-och-ledning-forskolan/huvudmannens-styrning-av-forskolans-kvalitet.pdf

Svensson, L., & Åkerblom, A. (2020). Fenomenografi om undervisning i förskolan. I A, Åkerblom., A. Hellman & N, Pramling (Red.), *Metodologi. För studier i, om och med förskolan*. Gleerups.

Vetenskapsrådet. (2015). En likvärdig förskola för alla barn - innebörder och indikatorer.

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25a76/1555422970243/En-likvaerdig-foer-skola_VR_2015.pdf

Vetenskapsrådet. (2002). Forskningsetiska principer - inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning.

https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

Åberg-Bengtsson, L., & Pramling, N. (2020). Data att räkna med - om att använda siffermaterial i ett vetenskapligt uppsatsarbete. I A, Åkerblom., A. Hellman & N, Pramling (Red.), *Metodologi. För studier i, om och med förskolan*. Gleerups.

11 Bilaga A

11.1 Mejl till aktörer

Hej!

Vi är två förskollärostudenterna som heter Sara och Izabella och studerar på Göteborgs universitet. Just nu håller vi på att skriva på vårt examensarbete som handlar om vad en likvärdig utbildning innebär i förskolan. Vi vill därmed intervjua en barnskötare, en förskollärare, en specialpedagog, en rektor, en verksamhetsutvecklare och till sist en politiker inom samma kommun, för att få ett brett spann av olika aktörers uppfattningar.

I vår intervju kommer du att vara helt anonym och ljudfilen kommer att raderas direkt efter transkribering. Det är viktigt för oss att ni känner er trygga och bekväma, därför är intervjun frivillig och ni kan välja att avbryta när ni vill. Vi utgår från fenomenografi där tolkningar och uppfattningar är väsentliga och därför behöver det inte finnas ett rätt eller fel svar där ingen värdering läggs i svaren.

Vi undrar därför om du skulle vilja ställa upp på en intervju tillsammans med oss?

Tiden på intervjun beror på men räkna med ca 1 timme.

Datum, tid och plats beror på vilken dag och tid som passar dig bäst, vi är flexibla och kan ses när det passar dig!

Vi ser fram emot att träffa dig!!

Vänliga Hälsningar,
Izabella Fernkvist & Sara Holmberg

12 Bilaga B

12.1 Intervjufrågor till person 1

- Hur länge har du arbetat inom förskolan?
- Vilken utbildning har du?
- Vart gick du din utbildning?
- Vad tolkar du att en likvärdig utbildning är?
- Lyckas ni uppnå en likvärdig utbildning? Hur/ varför gör ni det/inte det?
- Hur planerar ni för att uppnå en likvärdig utbildning?
- Vad finns det för strategier man kan använda sig av i utförandet av uppdraget?
- Vad tror du krävs för att en likvärdig utbildning kan uppnås?
- Finns det någon mer kompetens än specialpedagog och talpedagog?
- Hur ser ert systematiska kvalitetsarbete ut och på vilket sätt används det för att bidra till likvärdigheten?
- När känner man att den allmänna pedagogiken tar slut och en annan kompetens/utomstående behöver kopplas in?
- Vad finns det för material/mall för er att använda när ni ska söka stöd/resurs?
- Får ni ofta stöd när ni söker det eller får ni avslag?
- Vad anses som särskilt stöd när de står i läroplanen att alla barnen ska få stöd? Vad tänker du kring det begreppet eftersom det ändå står att alla ska få stöd?
- Vad gör rektorn för att bidra till en likvärdig utbildning?
- Finns det andra hjälpmedel/utbildning ni hade önskat för att få ytterligare kompetens om likvärdig utbildning?
- Hur förhåller ni er till resursen/stödet ni har fått? Hur funkar det i praktiken?
- Övrigt?

12.2 Intervjufrågor till person 2

- Hur länge har du arbetat inom förskolan?
- Vilken utbildning har du?
- Vart gick du din utbildning?
- Vad tolkar du att en likvärdig utbildning är?
- Lyckas ni uppnå en likvärdig utbildning? Hur/ varför gör ni det/inte det?
- Hur arbetar eller planerar du för att förskolan ska bli likvärdig?
- Hur vet du att förskolan har en likvärdig utbildning i praktiken?
- Hur ser kommunikation/samspel mellan kommun och rektor ut? Är det efterfrågan från kommun eller rektor som hör av sig och om vad?
- Hur använder man sig av resultatet i det systematiska kvalitetsarbetet?
- Vad finns det för typ av resurser man har tillgång till?
- På vilka grunder eller kriterier fördelas resurser ut inom förskolan?
- Vilka verktyg eller strategier finns det så man vet att resursen hamnat rätt?
- Vilka bidrag kan man söka som rektor för att säkerställa en likvärdig utbildning?
- För att säkerställa kvalitén så att förskolan blir likvärdig, vad finns det för olika kompetensutvecklingar?
- I läroplanen står det att alla barn ska få stöd, hur funkar detta i praktiken? (Om inte, vad har då stöd för innebörd)
- Övrigt?

12.3 Intervjufrågor till person 3

- Hur länge har du arbetat inom förskolan?
- Vilken utbildning har du?
- Vart gick du din utbildning?
- Vad tolkar du att en likvärdig utbildning är?
- Lyckas ni uppnå en likvärdig utbildning? Hur/ varför gör ni det/inte det?
- Hur arbetar ni för att uppnå en likvärdig förskola?
- Vilken roll inom förskolan har du för att bidra till en likvärdig förskola?
- Vilka strategier behövs för att säkerställa likvärdighet i förskolan?
- Vad finns det för stöd att få och vad definieras som stöd?
- Vilka kriterier behöver barngruppen ha för att man ska få resurs?
- Hur lång tid brukar det ta att tills man får resurs?
- Om man inte får resurs, finns det någon annan kompetensutveckling ni ger ut till personal?
- Har alla förskolor en extra budget om man inte skulle få stöd och ser den olika ut?
- Hur samarbetar ni med de övriga aktörerna i förskolans organisation?
- Vad finns det för material tillgängligt för er att använda när ni ska söka stöd/resurs?
- Övrigt?

12.4 Intervjufrågor till person 4

- Vilken utbildning har du?
- Vart gick du din utbildning?
- Hur länge har du arbetat inom kommunen som politiker?
- Vad tolkar du att en likvärdig utbildning är?
- Lyckas ni uppnå en likvärdig förskola i kommunen? Hur/ varför gör ni det/inte det?
- Vad ingår i din roll som politiker i skolnämnden?
- Vilka delar i förskolan är ni med och påverkar?
- Vilket är ert fokusområde inom förskolan?
- Vad gör ni för att säkerställa att alla förskolor uppnår en likvärdig utbildning?
- Vilka grunder (kriterier) finns för att en likvärdig utbildning kan anses som likvärdig?
- Vad gör ni om en förskola inte uppnår en likvärdig utbildning?
- Hur samarbetar ni med förskola och vilka aktörer?
- I läroplanen står de att alla barn ska få stöd, är de så i praktiken? (Om inte, vad har då stöd för innebörd)
- Vilka resurser anser ni hjälper till att bidra till en likvärdig utbildning?
- Vems uppdrag är det att se till att en likvärdig utbildning säkerställs?
- Hur förhåller sig en likvärdig utbildning på pappret kontra praktik?
- Vem är det som bestämmer vad en likvärdig utbildning är?
- Om det systematiska kvalitetsarbetet har en påverkan på likvärdigheten?
- Övrigt?

12.5 Intervjufrågor till person 5

- Vilken utbildning har du?
- Vart gick du din utbildning?

- Hur länge har du arbetat inom förskolan?
- Vad tolkar du att en likvärdig utbildning är?
- Lyckas ni uppnå en likvärdig förskola i kommunen? Hur/ varför gör ni det/inte det?
- Vad gör ni för att uppnå en likvärdig utbildning i förskolan?
- Vad krävs för att en likvärdig utbildning kan uppnås?
- Vad anser du bidrar till att en förskola har en likvärdig utbildning?
- Vad finns det för strategier man kan använda sig av i utförandet av uppdraget?
- Vad gör rektorn för att bidra till en likvärdig utbildning?
- Finns det andra hjälpmedel/utbildning ni hade önskat för att få ytterligare kompetens om likvärdig utbildning?
- Hur ser ert systematiska kvalitetsarbete ut och på vilket sätt används det för att bidra till likvärdigheten?
- När känner man att den allmänna pedagogiken tar slut och en annan kompetens/utomstående behöver kopplas in?
- Är du med och skriver handlingsplaner?
- Övrigt?

12.6 Intervjufrågor till person 6

- Vilken utbildning har du?
- Vart gick du din utbildning?
- Hur länge har du arbetat inom kommunen?
- Vad tolkar du att en likvärdig utbildning är?
- Lyckas ni uppnå en likvärdig förskola i kommunen? Hur/ varför gör ni det/inte det?
- Vad gör ni för att säkerställa att alla förskolor uppnår en likvärdig utbildning?
- Hur samarbetar ni med förskola/reaktor/pedagoger?
- Hur ser kommunikation/samspel mellan kommun och rektor? Är det efterfrågan från kommun eller rektorn som hör av sig och om vad?
- Vad anser ni behövs för att en förskola ska ha god kvalitet?
- Om man brister i att uppnå en god kvalitet, hur går ni vidare då?
- Det systematiska kvalitetsarbetet, vad görs med arbetet och hur påverkar resultatet?
- Kan det påverka att det systematiska kvalitetsarbetet ser olika ut?
- Hur förhåller sig det systematiska kvalitetsarbetet till likvärdighet?
- Söker ni bidrag till/åt förskolan?
- På vilka grunder/kriterier fördelar man ut hjälpmedel/resurser till förskolor?
- Hur sker granskningen av resurserna/bidragen man har fått?
- Hur vet ni att förskolan har en likvärdig utbildning i praktiken?
- Vad är din roll för att säkerställa en likvärdig utbildning?
- I läroplanen står de att alla barn ska få stöd, är de så i praktiken? (Om inte, vad har då stöd för innebörd)
- Finns det andra aktörer ni samarbetar med?
- Vems uppdrag är det att se till att en likvärdig utbildning säkerställs?
- Övrigt?